

Torsdagen den 21 oktober

Kl. 12.00–13.11
14.00–15.19

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 30 september justerades.

§ 2 Avsägelse

Ålderspresidenten meddelade att *Maria Nilsson* (L) avsagt sig uppdraget som suppleant i näringsutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Ålderspresidenten meddelade att Liberalernas partigrupp anmält Jakob Olofsgård som suppleant i näringsutskottet.

Ålderspresidenten förklarade vald till

suppleant i näringsutskottet
Jakob Olofsgård (L)

§ 4 Meddelande om återrapportering från Europeiska rådets möte den 21–22 oktober

Ålderspresidenten meddelade att *tisdagen den 26 oktober kl. 13.00* skulle återrapportering från Europeiska rådets möte den 21–22 oktober äga rum.

§ 5 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Ålderspresidenten anmälde att utdrag ur prot. 2021/22:3 för tisdagen den 12 oktober i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från trafikutskottet.

§ 6 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2021/22:35

Till riksdagen

Interpellation 2021/22:35 Sveriges relationer med Iran
av Lars Adaktusson (KD)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 19 november 2021.

Skälet till dröjsmålet är resa.

Stockholm den 19 oktober 2021

Utrikesdepartementet

Ann Linde (S)

Enligt uppdrag

Anna Hammargren

Expeditionschef

Interpellation 2021/22:37

Till riksdagen

Interpellation 2021/22:37 Avfallsförbränningsskatten
av Borian Åberg (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 12 november 2021.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 20 oktober 2021

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Johan Ndure

Departementsråd

Interpellation 2021/22:44

Till riksdagen

Interpellation 2021/22:44 Återinförd fastighetsskatt
av Kjell Jansson (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 12 november 2021.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 19 oktober 2021

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Johan Ndure

Departementsråd

Till riksdagen

Interpellation 2021/22:46 Skatt på begagnad elektronik
av Helena Bouveng (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 12 november 2021.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 19 oktober 2021

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Johan Ndure

Departementsråd

Interpellation 2021/22:48

Till riksdagen

Interpellation 2021/22:48 Fastighetsskatten
av Niklas Wykman (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 12 november 2021.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 19 oktober 2021

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Johan Ndure

Departementsråd

§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition

2021/22:36 till utbildningsutskottet

Skrivelse

2021/22:29 till socialförsäkringsutskottet

§ 8 Svar på interpellation 2021/22:31 om utvecklingen i utsatta områden

Svar på
interpellationer

Anf. 1 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Roger Haddad har frågat mig vad jag avser att göra konkret för att motverka den inhemska extremismen i samhället, med särskilt fokus på de särskilt utsatta områdena. Roger Haddad har också frågat mig om jag kan redogöra för hur Delegationen mot segregation samt Delegationen för unga och nyanlända till arbete konkret har bidragit till att

minska utanförskapet. Vidare har Roger Haddad frågat mig om jag anser att utvecklingen när det gäller arbetet mot segregation går åt rätt håll och, om inte, ifall jag avser att vidta några åtgärder.

Att minska och motverka segregation är högt prioriterat för regeringen och en del av arbetet för ett tryggt och hållbart Sverige. Den socioekonomiska segregationen påverkar inte bara enskilda individer utan hela samhället. Den riskerar att försvaga sammanhållningen och orsaka motsättningar mellan människor och grupper. Segregationen kan också utgöra ett hinder för människor att utveckla och använda sina förmågor och bidra till samhällsbygget. Att bryta segregationen är därför något som alla gynnas av.

Tidigare erfarenheter har lärt oss att det inte finns några snabba eller enkla lösningar på segregationen. Sommaren 2018 beslutade därför regeringen om en långsiktig strategi för att minska och motverka segregation som gäller för perioden 2018–2028. Strategin är grunden för ett brett, långsiktigt och uthålligt arbete som innefattar insatser både för att motverka strukturella orsaker till segregation och för att förbättra situationen i områden med socioekonomiska utmaningar. De fem prioriterade områdena boende, utbildning, arbetsmarknad, demokrati och civilsamhälle samt brottslighet hänger nära samman och påverkar varandra. Ingen enskild insats kan i sig bryta segregationen.

I december 2020 antog regeringen handlingsplanen *Ett Sverige som håller ihop – regeringens insatser för minskad segregation och goda livschanser för alla*. I handlingsplanen redovisas regeringens insatser för att motverka och minska den socioekonomiska segregationen i Sverige. Handlingsplanen innehåller ett stort antal insatser inom flera politikområden och speglar bredden i det arbete som genomförs.

Arbetet för att minska och motverka socioekonomisk segregation behöver ske på alla nivåer och inom ordinarie verksamhet. För att koordinera och systematisera arbetet har regeringen tillsatt Delegationen mot segregation. Delegationen mot segregation har ett brett uppdrag att genom ett sektorsövergripande arbete bidra till att öka de långsiktiga effekterna av insatser mot segregation. Myndigheten bidrar till ökad kunskap, främjar samordning och stöder ett kunskapsbaserat och strategiskt arbete i kommuner, regioner och civilsamhällesorganisationer, bland annat genom att fördela statsbidrag.

För att minska den socioekonomiska segregationen är det angeläget att åstadkomma ökad sysselsättning och lägre långtidsarbetslöshet i områden med socioekonomiska utmaningar. Detta gäller inte minst för grupper som har en svagare förankring på arbetsmarknaden. Delegationen för unga och nyanlända till arbete har regeringens uppdrag att främja statlig och kommunal samverkan i syfte att effektivisera arbetet med ungas och nyanländas etablering i arbetslivet. Detta har gett upphov till nya arbetssätt för att möta arbetsgivarnas kompetensbehov samtidigt som vägen till arbete kortas för arbetssökande, till exempel genom så kallade lokala jobbspår.

Att motverka den grova kriminaliteten och stoppa nyrekryteringen till kriminella gäng är en högt prioriterad fråga för regeringen. Rättsväsendet har fått både nya verktyg och ökade resurser för detta ändamål. Jag vill samtidigt understryka att både brotten och brottens orsaker måste bekämpas. För att åstadkomma detta behövs ett långsiktigt och strukturerat brottsförebyggande arbete som involverar hela samhället. För att förhindra

att unga dras in i kriminalitet krävs, förutom att motverka segregation och ojämlika uppväxtvillkor, ett samordnat arbete från många aktörer, inte minst Polismyndigheten, socialtjänsten och skolan.

Regeringen har även förstärkt arbetet med att förebygga radikaliserings och förhindra rekrytering till våldsbejakande extremism och terrorism genom inrättandet av Center mot våldsbejakande extremism och genom uppdrag till flera myndigheter. Omfattande satsningar på rättsväsendet, särskilt på Säkerhetspolisen och Polismyndigheten, innebär bättre förutsättningar i terrorismbekämpningen. Säkerhetspolisen har under senare år utvecklat sitt samarbete med såväl Polismyndigheten som andra myndigheter, bland annat i syfte att försöka begränsa att radikala och våldsbejakande tolkningar av islam sprids i samhället.

Trots omfattande arbete finns alltså en ojämlikhet i Sverige. Människors levnadsvillkor skiljer sig kraftigt åt beroende på var i landet eller i vilket bostadsområde de bor. Pandemin och dess konsekvenser riskerar att ytterligare öka ojämlikheten, vilket understryker betydelsen av en långsiktig och tvärssektoriell politik för att minska och motverka socioekonomisk segregation.

Anf. 2 ROGER HADDAD (L):

Herr ålderspresident! Tack för svaret på Liberalernas interpellation, statsrådet Märta Stenevi! Detta är ju ett område och ett tema som vi återkommande har lyft upp de senaste åren, både under den förra mandatperioden och under den här mandatperioden, eftersom vi är oerhört bekymrade över utvecklingen i landet.

När det gäller den handlingsplan som statsrådet refererar till, *Ett Sverige som håller ihop*, hade jag önskat att vi så här långt in i arbetet och verksamheten – vi närmar oss slutet av den här mandatperioden – hade kunnat stå här och konstatera att det går åt rätt håll. Jag kan dock inte se några sådana effekter, och det är det som bekymrar mig.

Jag läste en intervju med statsrådet häromdagen, herr ålderspresident, där man fokuserade på segregation och utanförskap. Jag saknade de kraftfulla, tydliga reformerna och att vi följer upp med frågor kring radikalisering, extremism och de utsatta områdena.

Bara för några dagar sedan kom polisen med en uppdaterad och reviderad lägesbild över situationen i utsatta områden. På ett sätt var bilden positiv, eftersom några områden lämnat listan över så kallat utsatta områden – men samtidigt tillkommer områden. Det är smärtsamt att se att det inte görs mer vare sig från staten eller från den lokala nivån för att få bort dessa utsatta områden.

När det gäller vår fråga om inhemsk extremism är inte det heller ett nytt problem; det har ju debatterats åtminstone sedan 2014 eller 2015 och de fruktansvärda terrorattacker runt om i Europa som har drabbat även Sverige. Säkerhetspolisen säger fortfarande att den inhemska våldsbejakande islamistiska extremismen utgör ett av de största hoten, om inte det största hotet, mot vår demokrati.

Jag hade kanske önskat, herr ålderspresident, att statsrådet mer konkret berättade hur man ska angripa de miljöer som bidrar till utanförskap och inte minst till att kvinnor inte får leva i frihet, delta på arbetsmarknaden på lika villkor och inte heller utbilda sig och så vidare.

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Svar på
interpellationer

När det gäller den generella utvecklingen inom de utsatta områdena, vilket är särskilt fokus för min interpellation, är det, oavsett om man tittar på förvärvsfrekvens eller förvärvsgrad, oerhörda skillnader mellan de socioekonomiskt starka och svaga områdena. Det kan skilja uppemot 25, 30 eller 40 procent i förvärvsfrekvens mellan de mest utsatta områdena och de som har det bättre socioekonomiskt sett.

Detta utanförskap, herr ålderspresident, drabbar särskilt utrikes födda och i synnerhet utrikes födda kvinnor. Det gäller även långtidsarbetslösheten. Andelen långtidsarbetslösa i de mest utsatta områdena är fem gånger högre än i områden som är socioekonomiskt starka. Detta får effekter på område efter område, oavsett om vi tittar på förvärvsfrekvens eller utbildningsnivå, till exempel förgymnasial eller gymnasial utbildning.

Ingenting av detta går åt rätt håll, och därför vill jag gärna höra hur statsrådet Märta Stenevi, som har det samordnande ansvaret för de här frågorna i regeringen, ser på utvecklingen. En av mina frågor var om regeringen gör bedömningen att det går åt rätt håll. Utifrån regeringens egna fakta ser i alla fall jag tyvärr att det går åt fel håll.

Anf. 3 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Interpellanten frågar mig om jag anser att utvecklingen när det gäller arbetet mot segregation går åt rätt håll. Det är en oerhört viktig fråga.

Sedan Delmos presenterade segregationsindexet i somras kommer vi nu att slippa tycka om den frågan. I stället har vi objektiva mätningar, vilket jag tror är väldigt viktigt för att vi ska kunna sätta in rätt insatser.

Sammanställningen visar att andelen områden med socioekonomiska utmaningar ökar något under perioden 2011–2019. Detsamma gäller områden med goda socioekonomiska förutsättningar – andelen har ökat något, vilket innebär att skillnaden ökar.

Delmos siffror visar också att den socioekonomiska bostadssegregationen har ökat sedan 1990-talet. Utvecklingen bedöms drivas av en ökande grad av åtskillnad mellan de mest resursstarka och de mest resurssvaga. De grupper som lever mest segregat är de med de högsta respektive de lägsta inkomsterna. En viss minskning av segregationen syns sedan 2012, men det är fortfarande för tidigt att dra slutsatser om det är ett eventuellt trendbrott vi ser.

Det senaste decenniet har alltså andelen områden med socioekonomiska utmaningar ökat något samtidigt som vi ser indikationer på att själva segregationen – hur åtskilt människor från olika socioekonomiska grupper lever från varandra – minskar något.

Även om vi fortfarande inte vet om vi har ett trendbrott eller inte är det ingen tvekan om att problemet är väldigt stort. Naturligtvis vill vi vidta åtgärder. Det här är en uppgift som till sin natur är tvärsektoriell, vilket är väldigt viktigt. Den samordnande funktion som finns dels i min ministerportfölj, dels genom Delmos kommer att vara avgörande för att vi ska klara att på ett effektivt sätt bryta segregationen.

Delmos själva kan inte göra särskilt mycket för att bryta segregationen, och det är inte heller Delmos uppgift. Däremot har Delmos en oerhört viktig uppgift i att vara expertmyndighet och därigenom sammanställa och säkra den kompetens, kunskap och information som krävs för att de aktörer som har bäst verktyg att bryta segregationen, det vill säga kommun-

erna, regionerna, vårt civilsamhälle och våra myndigheter, kan utvärdera sitt arbete så att vi också får en kontinuerlig mätning av hur utvecklingen ser ut.

Det tror jag är oerhört viktigt. Framför allt vill jag peka på att de strategier och handlingsplaner som vi nu har tagit fram lägger grunden för att vi ska kunna jobba långsiktigt och systematiskt med frågan. Den stora segregation som råder, där de med högst inkomster och de med lägst inkomster lever mest åtskilda från varandra och från andra delar av samhället, är en utveckling som vi behöver bryta. Det är inte någonting som går fort, men just därför är det så oerhört viktigt att vi jobbar mycket långsiktigt, mycket strukturerat och mycket systematiskt. Där är expertmyndigheten Delmos väldigt viktig för att vi ska veta att vi gör rätt saker och också kunna mäta detta och följa det över tid.

Anf. 4 ROGER HADDAD (L):

Herr ålderspresident! Mycket av det som statsrådet och regeringen lyfter upp här är kända fakta och känd statistik. Den här utvecklingen har ju pågått under lång tid, och det kan därför inte komma som en nyhet för regeringen att utvecklingen går åt fel håll och att vi får fler utsatta områden. Sedan kan polisen klassificera om dem som riskområden eller särskilt utsatta områden, men huvudutvecklingen går åt fel håll.

Det är oerhört bekymmersamt att även upplevelsen av trygghet är sämre och risken att utsättas för brott är större i just de socialt utsatta områdena. Senast i dag kan man läsa i Svenska Dagbladet att den omorganiserade polisens satsning på det brottsförebyggande arbetet, som är helt centralt för de frågor som vi debatterar, inte levereras. Det lovades att vi skulle få fler poliser i yttre tjänst, och man skulle komma närmare medborgarna.

Jag har tagit upp det brottsförebyggande arbetet under många år. Det handlar alltså inte om ingripande utan om att man syns, att man är ute på torget, att man besöker företag, äldreboenden och skolor. Så bygger man upp tillit och förtroende och agerar förebyggande så att boende, skolor, företag – alla – känner sig trygga, oavsett var man bor i landet så att man inte vill fly därifrån.

Det går inte en dag, herr ålderspresident, utan att man får ta del av berättelser där människor inget annat vill än flytta från en viss adress. De vill bort från de här områdena. De vågar inte låta sina barn gå till affären under dagtid. Mammor går ut i radio och säger: Nu måste vi själva göra någonting, för samhället gör inte tillräckligt. Polisen finns inte på plats. Då pratar vi alltså om områdespoliser, som kanske är något av det viktigaste, nämligen första linjen nära lokalsamhället.

Här tycker jag inte att regeringens reform och de uttalanden som man har gjort har levererat. Det ska inte vara så. Jag vill gärna höra från regeringen samlat, för segregation handlar inte bara om socioekonomi, arbetslöshet och utbildningsnivå utan också i hög grad om trygghet. Särskilt i de här områdena ska man kunna känna trygghet, för de är ju fortfarande av olika anledningar kvar på polisens lista över mest utsatta eller särskilt utsatta områden.

Delmos och de olika delegationer som regeringen refererar till har funnits i ett antal år. Min fråga till regeringen blir: Är ni nöjda med leverans-

Prot. 2021/22:19
21 oktober

*Svar på
interpellationer*

en? Motsvarar den förväntningarna på uppdragen? Delegationerna har ju inte funnits i bara ett halvår eller ett år, utan några har funnits i flera år.

Det kan också vara intressant för kammaren att höra om regeringen är nöjd med deras leverans. Ska vi vara nöjda med uppdraget som det ser ut hittills, eller ska de få ett annat uppdrag? Vi ser ju den här utvecklingen i socialt utsatta områden i stället för underlag av en kaliber som skulle få oss att dra andra slutsatser, nämligen att det går åt rätt håll.

Anf. 5 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Jag ska börja där interpellanten började: Är det en nyhet att segregationen är ett allvarligt problem och att vi ännu inte har brutit utvecklingen? Nej, det är absolut ingen nyhet. Det här är någonting som vi har sett under lång tid, och det är också anledningen till att vi redan för flera år sedan satte igång det långsiktiga, systematiska arbetet.

Skulle jag önska att förändringen gick fortare? Ja, absolut. Jag tror därmed inte att det finns någon quickfix på den stora segregationen, utan jag tror att vi just måste kunna hålla i och jobba systematiskt och långsiktigt med de här frågorna, detta för att kunna åstadkomma den genomgripande förändring som krävs i de områden där segregationen är som störst och där otryggheten i många fall, i de områden som har lägst inkomster, också är stor.

Interpellanten frågar om vi är nöjda med Delmos arbete. Ja, jag är mycket nöjd med Delmos arbete. Delmos är en expertmyndighet som på egen hand inte kan bryta segregationen, men däremot kan Delmos förse de myndigheter och samhällsaktörer som behövs för att vi sammantaget och med gemensamma krafter ska bryta segregationen med de verktyg dessa behöver.

Jag vill särskilt peka på det segregationsindex som har tagits fram. Det är ett index som pekar på just den socioekonomiska segregationen, och det hjälper oss därmed att uppmärksamma områden innan de benämns särskilt utsatta områden i polisens statistik. Om vi bara tittar på de områden som redan är med i polisens statistik är vi för sent på bollen. Vi behöver se var utvecklingen går åt fel håll så att vi kan hjälpa kommuner, regioner, länsstyrelser, civilsamhälle, polismyndigheter och de andra myndigheter som behövs, inte minst skolan, för att se signalerna innan områden har kommit till en punkt där otryggheten växer. Indexet är ett viktigt verktyg, och jag tror att vi kommer att ha mycket nytta av det. Jag kan konstatera att detta också välkomnas av bland annat polisen, just för att vi ska få ett gemensamt språk för vad det är vi pratar om när vi diskuterar segregation och utsatthet.

Den rapport som kom från polisen är viktig. Jag möter samma signaler om att områdespoliserna behöver förstärkning, och vi har varit tydliga med att det behövs. Vi är på god väg mot målet att öka antalet polisanställda kraftigt: Även om det är en bit kvar till måldatumet 2024 ser det ut som att målet kommer att nås.

Det brottsförebyggande arbetet är helt centralt, och en viktig del där är skolorna. Jag är därför glad över att en del av de skolor som har haft stora problem har hittat metoder att arbeta konstruktivt och strukturerat med att öka tryggheten i skolan. Det gäller till exempel Rinkebyskolan i Järva, och det gäller Rosengårdsskolan i Malmö. De båda skolorna har helt andra resultat i dag både vad gäller skolresultat och vad gäller trygghetsmätningar

bland elever. Det är också en viktig dimension att vi samtidigt som vi aldrig duckar för problemen inte heller drar oss för att peka på vad som har vänt. På så sätt kan vi lära oss av de goda exempel som finns.

Det finns områden och skolor i såväl Göteborg och Malmö som Stockholm som har visat att det går att vända utvecklingen. Där har våra expertmyndigheter en viktig roll i att fånga in vad som fungerar när det går åt rätt håll. Därmed kan andra kommuner, regioner, civilsamhälle och polismyndigheter i andra delar av landet få hjälp av de verktygen.

Anf. 6 ROGER HADDAD (L):

Herr ålderspresident! Situationen i landet är bekymmersam. Det finns för många utsatta områden, och det vore bra om regeringen kunde fatta ett aktivt beslut att det senast 2030, ett årtal som Liberalerna har föreslagit, inte ska finnas några utsatta områden. Men det finns inga tecken på att det är möjligt utifrån vad jag bedömer är de förslag och reformer som den här regeringen har presenterat.

Även om ett nytt segregationsindex tas fram har flera av parametrarna – informationen – funnits tillgängliga, men staten har inte utifrån sin roll och sitt ansvar lyckats vända utvecklingen. Därför blir det till slut, herr ålderspresident, ett lotteri. Med en lokal kommunledning som prioriterar det brottsförebyggande arbetet skulle det bli det långsiktiga insatser, inte kortsiktiga projekt.

Det refereras på olika ställen till att staten skjuter till statsbidrag. Men även detta har delvis fått kritik från Riksrevisionen. I vissa områden har statsbidrag fått en positiv effekt, men det är för många kortsiktiga projekt. Problemet är att vi inte vet om bidragen når rätt saker. Därmed kan vi inte utläsa om statens resurser till dessa områden får effekt.

Det som återstår, där staten har ett direkt ansvar, är den polisiära närvaron och tryggheten. Det räcker inte att säga att vi generellt ökar antalet polisanställda, utan det är uniformerade utbildade poliser som behövs till både den ingripande verksamheten och den brottsförebyggande verksamheten. Det handlar om den lokala närvaron. Det räcker inte med att skriva fina medborgarlöften om man till slut inte kan leverera lokalt brottsförebyggande arbete tillsammans med socialtjänst, skola och kommun. Då kommer vi inte att vända den negativa utvecklingen.

Anf. 7 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Jag håller fullständigt med om att det är otroligt viktigt med tydliga mål och tydliga datum. Det är också anledningen till att det har tagits fram strategier och handlingsplaner för att kunna jobba strukturerat och målmedvetet med problemen.

Sedan vill jag mycket kort säga att det är oerhört viktigt att det finns tillräckligt många uniformerade poliser ute på fältet. Men jag tror att rättsväsendet skulle hålla med mig om att det inte är oviktigt att det också finns tillräckligt många utredare och tillräckligt med kompetens för att kunna lagföra de personer som begår brott, så att konsekvenserna av att begå brott blir tydliga.

Det är viktigt att konstatera att i fråga om segregation drar sociala och ekonomiska klyftor isär Sverige. När Jämlikhetskommissionen konstaterar att ersättningsgarna från trygghetssystemen inte har hängt med i inkomst-

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Svar på
interpellationer

utvecklingen samtidigt som kapitalinkomsterna för de allra rikaste har skenat iväg ser vi att det skapar ekonomiska klyftor och segregation.

En marknadsskola och ett bostadssystem som separerar svenskar med olika bakgrund så att många naturliga möten aldrig sker innebär att strukturen i skolan och bostadsmarknaden fördjupar och förvärrar sociala klyftor och segregation.

Precis som samhället är integration och segregation ett mänskligt verk. Om något är fel kan vi ändra på det. Alla de som lider av segregationens konsekvenser – alla offer för rasism, arbetslösa, alla offer för hedersbrott och för kriminella gäng – förtjänar att samhället och politiken lägger fullt fokus och full kraft på frågorna.

Vi kommer inte att sluta att vidta åtgärder för att lyfta upp utsatta områden, utan vi kommer att med oförminskad kraft fortsätta att steg för steg minska segregationen, öka tryggheten och skapa frihet i Sverige för alla dess invånare. Jag tackar ledamoten för att han har lyft upp dessa viktiga frågor till debatt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2021/22:43 om Sveriges villapolitik

Anf. 8 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Louise Meijer har frågat mig vad jag avser att göra för att öka villabyggandet i Sverige.

Det stämmer att ökningen av produktionen av småhus under senare år har varit lägre än ökningen av bostäder i flerbostadshus. Det beror framför allt på att antalet färdigställda lägenheter i flerbostadshus har ökat kraftigt. Att detta byggande ökar är naturligtvis glädjande eftersom det innebär att vi kan minska underskottet på bostäder. Antalet färdigställda småhus har dock också ökat – från cirka 8 000 per år för tio år sedan till mellan 10 000 och 12 000 bostäder per år de senaste fyra åren. Det är en ökning på 25 till 50 procent. Enligt SCB:s preliminära siffror påbörjades byggandet av ungefär 6 800 småhus under första halvåret 2021.

Kommunerna planerar och bestämmer vilken mark som bör användas för att bygga småhus. Den byggbara marken är dock en begränsad resurs. Att planera för flerbostadshus ger fler nya bostäder inom den begränsade tillgången på byggbar mark. Det är också mer ekonomiskt fördelaktigt då fler får nytta av investeringar i infrastruktur med mera.

Det är angeläget att kommunerna skapar förutsättningar för att konsumenternas efterfrågan på bostäder ska kunna möta ett utbud som svarar mot behoven, i linje med det mål för bostadsmarknaden som riksdagen har fastställt. Det är därmed önskvärt att kommunerna även skapar förutsättningar för fler småhus.

Regeringen har under mandatperioden arbetat på flera fronter för att skapa bättre förutsättningar för bostadsbyggandet. Bland annat har regeringen lämnat en proposition om privat initiativrätt som syftar till att möjliggöra snabbare detaljplaneprocesser. Riksdagen har antagit regeringens förslag, och ändringarna trädde i kraft den 1 augusti i år.

Regeringen tillsatte i december 2020 en utredning med uppdraget att utreda och lämna förslag på åtgärder för att underlätta för förstagångsköpare på bostadsmarknaden. Utredningen ska bland annat föreslå hur ett statligt startlån för förstagångsköpare ska utformas. Syftet med dessa åtgärder är att underlätta inträdet på marknaden för ägda bostäder.

Det pågår således en rad åtgärder för att underlätta inträdet på bostadsmarknaden och byggandet av bostäder.

Anf. 9 LOUISE MEIJER (M):

Herr ålderspresident! Först en kort historisk tillbakablick.

Egnahemsrörelsen startade under 1800-talet och växte i omfattning under 1900-talet. Egnahemsrörelsen syftade bland annat till att arbetare skulle kunna skaffa sig småhus i stället för de statarlängor, torp och hyreslägenheter där arbetare vanligtvis bodde och som hade rätt så dålig standard.

För att hjälpa till med finansieringen av köp av småhus inrättade staten år 1904 en egnahemslånefond. Den som ville köpa ett egnahem kunde då ansöka om lån från egnahemslånefonden för att ha råd att köpa ett boende.

Så till i dag. I dag ser vi att många arbetande människor vill bo i småhus, i motsats till flerbostadshus, men att det byggs alldeles för lite av den sorts boende som allra flest efterfrågar.

En majoritet av svenskarna vill bo i ett småhus med trädgård. Undersökningar visar att det kan röra sig om så mycket som 70 procent. Även unga vill bo i hus. I en undersökning gjord av Novus framkom att unga personer vill äga sitt boende och på sikt dessutom bo i villa eller radhus. Enbart 19 procent vill på sikt helst bo i bostadsrätt och bara 5 procent i hyresrätt. Trots detta låter det på statsrådets svar som att takten för byggande av småhus inte är något problem.

Vi ser när vi tittar på all statistik från SCB att det som det byggs absolut mest av just nu är hyresrätter. Men bara 5 procent av oss unga vill bo i hyresrätter. Trots att det finns stor efterfrågan på småhus byggs det väldigt få sådana. Småhus utgör i dag ungefär 40 procent av bostadsbeståndet. Av nyproducerade bostäder utgör småhus enbart 20 procent. Jämfört med för tio år sedan har byggandet av flerbostadshus ökat med 137 procent, men för villor är ökningen bara 2 procent.

Nuvarande bostadspolitik, som bland andra statsrådet är ansvarig för, prioriterar inte att bygga småhus utan i stället att bygga flerbostadshus, som de flesta faktiskt inte vill bo i.

Det finns flera faktorer bakom att utvecklingen går i fel riktning. Kommunerna tjänar mer på att sälja marken till produktion av flerbostadshus, och infrastrukturplaneringen är lättare. Det är betydligt svårare att få igenom översiktsplaner där mark tas i anspråk för att bygga småhus. Vi vet också att skatteregler och andra ekonomiska strukturer missgynnar dem som vill köpa småhus.

Moderaterna har ett flertal olika förslag för att komma till rätta med de här problemen. Jag har några särskilda förslag som jag tänkte fråga om statsrådet möjligtvis kan tänka sig att överväga.

För det första vill jag reformera och avskaffa regler som hindrar byggandet av småhus. Kan statsrådet gå med på detta?

Min andra fråga är om statsrådet möjligtvis kan tänka sig att se över möjligheten för staten att upprätta en fond som kan kompensera för en viss del av kommunernas intäktsbortfall vid markförsäljning till småhus i stäl-

let för till flerbostadshus, det vill säga en kommunal kompensation till viss del.

Det tredje jag undrar är om statsrådet Märta Stenevi kan tänka sig att avskaffa – i stället för att tillföra – skatteregler som missgynnar småhusköpare jämfört med bostadsrättsköpare.

Anf. 10 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Det var lite oklart vilka regler interpellanten vill avskaffa; därför har jag lite svårt att svara på den frågan.

Det finns i det här läget inga planer på att subventionera villabygget eller att staten ska gå in och kompensera kommunerna för försäljning av mark. Däremot fortsätter regeringens arbete med regelförenklningar för att gynna bygget av både småhus och flerbostadshus.

Till exempel stärker den nyligen genomförda ändringen för privat initiativ rätt kommunernas kapacitet för planläggning. Därmed ökar utbudet av byggbar mark, för som jag tror att ledamoten är mycket väl medveten om är det största hindret för bygget av småhus i dag just planläggningen av kommunernas mark.

Ett ytterligare exempel på förenklaringsarbetet är att regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att göra en systematisk översyn av regelverket för bland annat bygglov. Syftet med det är att skapa ett enklare, effektivare och mer ändamålsenligt regelverk som säkerställer ett långsiktigt hållbart bygget av bostäder.

Vi har också helt nyligen beslutat om lagrådsremissen *Certifierade byggprojekteringsföretag – en mer förutsägbar byggprocess*. Förslaget innebär att en byggherre ska kunna använda ett certifierat byggprojekteringsföretag för projekteringen vid nybyggnad av bostadshus, och om ett sådant företag används ska byggnadsnämnden inte beakta krav som omfattas av certifieringen i bygglov och startbesked. Dessa förslag syftar till att lösa problemet med att olika kommuner bedömer byggreglerna olika och till att öka förutsägbarheten och effektiviteten i byggprocessen, vilket kan underlätta inte minst för seriellt bygget av bland annat småhus. Förslaget bereds vidare efter Lagrådets yttrande.

Vidare har ett arbete pågått på Lantmäteriet under flera år med att förkorta handläggningstiderna och göra handläggningen mer likvärdig över hela landet, vilket också leder till att det kommer att gå snabbare att bygga småhus inte minst på landsbygden.

Slutligen har vi instegsreglerna. Jag pekade redan i mitt svar på den utredning som pågår om möjligheten till statliga startlån för förstagångsköpare, vilket också skulle underlätta för den som vill köpa ett småhus.

Anf. 11 LOUISE MEIJER (M):

Herr ålderspresident! Det låter ju som guld och gröna skogar, det här. Men faktum är att riktigt så mappar det inte med verkligheten.

När jag var på väg in till den här debatten gjorde jag som många andra i min generation: Jag lade upp en fråga till mina följare på Instagram. Skulle du vilja bo i villa någon gång i livet? Frågade jag. Det visade sig vara en överväldigande majoritet. Det kanske inte är så märkligt, men något fastnade. Jag fick nämligen ett svar på denna fråga som löd så här: Det känns som att det är ett minne blott om man inte ärver eller har föräldrar

som kan hjälpa en, så när jag är 60 kanske. Ja, skrev jag, det är inte rimligt att det är på det sättet.

Dessutom, när vet vi om ISK-skatten höjs? Det gör det ju ännu svårare för mig att på sikt kunna köpa mig en villa.

Det här sätter väl fingret på den politik som regeringen med Miljöpartiet i spetsen faktiskt driver. Det pratas om ett grönt folkhem, men det här får oss andra att undra om det bara är hyresrätter i det gröna folkhemmet.

Är det så att ett regeringsparti faktiskt avskyr villaboende och villor? Man börjar ju undra när det är fastighetsskatt och ISK-skatt. Några miljöpartister ville också beskatta fritidshus om de fick chansen. Detta, hör och häpna, avskog partiets kongress. Men flera förslag som statsrådets parti driver är direkt fientliga mot att fler människor ska kunna bosätta sig i den boendeform de vill, nämligen i villa.

Det här är kanske inte så märkligt om man funderar mer på det. Det gröna Miljöpartiet verkar ju ha gått mot mer av ett grått betongparti. Men det blir ju en paradox i sig, för när Miljöpartiet vill bygga fler hyresrätter undrar man ju var cementen ska komma ifrån. Om de skulle kunna tänka sig att bygga några fler villor, ja, då ska väl de vara i trä. Men då undrar man ju var virket ska komma ifrån, för vi får ju inte avverka någon skog i det här landet om Miljöpartiet får bestämma.

Om Miljöpartiet har gått från ett grönt folkhem till att folkhemmet ska vara ett grått hyreshem, det är sådant som jag grubblar på när jag tittar på vilken politik regeringen driver när det gäller bostäder.

Mina frågor till Märta Stenevi är kanske särskilt om hon kan tänka sig att ompröva ställningstagandena när det gäller fastighetsskatt och pålagor såsom höjd skatt på ISK och samtidigt hur hon resonerar nu och om hon tänker sig att kompensera det avslagna förslaget om att beskatta fritidshus med något annat jäkelskap för villaägarna i Sverige.

Anf. 12 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Det där var ett fascinerande sammelsurium av politik från olika partier. Jag är dock här för att svara i min roll som statsråd, så vi kanske sparar diskussionen om Miljöpartiets kongress till ett annat tillfälle. Jag misstänker att ålderspresidenten kanske delar den uppfattningen. Sedan är det alltid roligt att höra både uttryck som ”guld och gröna skogar” och att regeringen med MP i spetsen driver olika typer av politik.

Men låt mig börja med att trygga Louise Meijers följare på Instagram – Miljöpartiet har inte några som helst invändningar mot att man bor man i villa. Planeringen av marken i våra kommuner är dock en kommunal angelägenhet och omfattas av självbestämmande i det kommunala planmonopolet. Detta tror och hoppas jag att ledamoten också är medveten om.

När det gäller olika typer av förslag som ledamoten slänger in i debatten är det inte regeringens politik. Jag tänker att vi därför sparar den debatten till ett annat tillfälle än en interpellationsdebatt där jag svarar för regeringens politik.

När det gäller byggande av småhus är inte minst det förslag kring certifierade byggprojekteringsföretag som vi precis har lagt fram en väldigt viktig del i att få fram småhus snabbare eftersom vi då förhoppningsvis kan arbeta med seriellt byggande på ett bättre sätt. Detta är syftet med förenklingen. Det ger också möjlighet för priserna att sjunka när processerna går snabbare, och det ger bättre byggmiljöer i våra städer när vi får snab-

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Svar på
interpellationer

bare och enklare byggprocesser. Allt detta är viktiga åtgärder inför en bostadsmarknad i balans.

Vi behöver en mängd olika typer av bostäder. Vi har stora grupper i vårt samhälle som inte alls befinner sig i ett skede där de är på väg att köpa ett småhus, utan de behöver någonstans att bo. För dessa grupper är det väldigt viktigt att vi får tillräckligt många bostäder i flerfamiljshus och tillräckligt många hyreslägenheter på plats och att de kan byggas till rimliga hyror. Där har det investeringsstöd som regeringen har gått fram med och som Moderaterna med flera i spetsen vill slakta gjort att vi har en helt annan byggtakt i dag än vi någonsin hade under de åtta år som alliansregeringen styrde landet för en tid sedan.

Sammantaget ser vi självklart positivt på alla bostadsformer. Vi ser ett stort behov av att tillföra hyresrätter till rimliga hyror för att fler ska få en egen, självständig bostad. Vi gör regelförenklingar som underlättar för kommuner och företag att detaljplanera mark och för företag att bygga, även småhus, snabbare.

Allt detta sammantaget, även det statliga startlånet för insteg på den ägda marknaden, tror och hoppas jag kommer att ge positiva effekter för såväl bostadsmarknadens funktion i stort som för de personer som vill bo i småhus.

Anf. 13 LOUISE MEIJER (M):

Herr ålderspresident! Jämfört med för tio år sedan har byggandet av flerbostadshus ökat med 137 procent, men motsvarande siffra för villaproduktionen är endast 2 procent.

Jag ska nu göra något så häpnadsväckande som att sätta min tilltro till att statsrådet kan ge ett rakt svar på följande fråga: Tycker statsrådet Märta Stenevi att det är ett problem att det byggs så få villor? Jag skulle vilja ha ett enkelt ja eller nej.

Anf. 14 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Jag tycker att det är ett stort problem att inte alla har en bostad. Jag tycker att det är ett stort problem när bygg- och detaljplaneprocesser blir så långsamma och kostsamma att det hejdar byggandet. Jag ser att vi lägger fram politik som ska underlätta byggande av såväl småhus som flerbostadshus.

De senaste 20 åren, inte minst under den senaste alliansregeringens tid, har det byggts alldeles för lite. Både inkomstskillnader och bostadspriser har därför ökat. För allt fler har det blivit orealistiskt att spara ihop till en ägd bostad, och för dem som faktiskt kan spara har tiden det tar att få ihop till en kontantinsats blivit allt längre. Detta innebär att antalet hushåll som är hänvisade till hyresrätter har ökat samtidigt som andelen hyresrätter i beståndet har minskat, inte minst under de senaste åtta åren med alliansregering.

Sammantaget har vi alltså en situation där det under flera decennier har byggts för lite, inkomstskillnaderna har ökat och bostadspriserna har stigit. Då är det inte konstigt att så många har svårt att få in en fot på bostadsmarknaden eller att anpassa sin boendesituation när livet förändras. Då skapas en grogrund för trångboddhet, renovräkningar och boendesegregation.

När Moderaterna och Kristdemokraterna gick ihop och slopade investeringsstödet 2019 var det ett slag mot möjligheten att bygga rimligt pris-satta hyresrätter. Att ta bort investeringsstödet för hyresrätterna i ett läge där vi precis har börjat bygga i kapp och beta av den bostadsskuld som har byggts upp sedan alliansregeringens tid vore inget annat än helt huvudlöst.

Om vi inte tillför tillräckligt många bostäder totalt på bostadsmarknaden kommer vi – detta är ganska enkel marknadsekonomi – att fortsätta ha en situation där priserna går upp och det blir svårare för flyttkedjorna att fungera optimalt. Vi jobbar för att det ska byggas fler småhus och fler lägenheter. Båda delarna är viktiga, inte minst för att fortsätta sanera den bostadsskuld som byggdes upp under så många år.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Svar på
interpellationer

§ 10 Svar på interpellation 2021/22:49 om vräkningar av barnfamiljer

Anf. 15 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Momodou Malcolm Jallow har frågat mig vad jag avser att göra på kort sikt för att säkerställa att barn i familjer som i dag är i farozonen inte ska vräkas från sina hem, om jag anser att vräkning av barn är i linje med barnkonventionen och vad jag avser att göra på lång sikt för att säkerställa att inga barn ska vara hemlösa. Han har även frågat mig om jag avser att vidta åtgärder för att stoppa vidare utförsäljningar av allmännyttiga såväl som privata hyresrätter i syfte att tillgängliggöra de billiga hyresrätter som fortfarande finns kvar för de barnfamiljer som blivit vräkta och i dag inte kan komma in på hyresmarknaden på grund av för höga hyror.

Regeringen ser mycket allvarligt på att antalet barn som påverkades av avhysningar ökade under första halvåret 2021, och vi följer löpande utvecklingen i tät dialog med bostadsmarknadens parter. I budgetpropositionen för 2022 gör regeringen en historiskt stor satsning på att barn ska få växa upp under trygga förhållanden. Regeringen tillför till exempel mer än 300 miljoner kronor för att se till att det finns skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna. Regeringen avser även att ta fram en ny nationell hemlöshetsstrategi för 2022–2026, som bland annat bör omfatta förebyggande arbete, och avsätter 40 miljoner kronor för detta ändamål.

Flera insatser som regeringen har vidtagit under krisen hjälper barnfamiljer på kort sikt. Vi har starka socialförsäkringsskydd och trygghetssystem med bostadsbidrag, arbetslöshetsersättning, sjukförsäkring och föräldraförsäkring, som skyddar hushåll med låga inkomster och skyddar vid plötsliga händelser som sjukdom eller arbetslöshet. Regeringen har i två omgångar infört ett tillfälligt tilläggsbidrag för de barnhushåll som har bostadsbidrag. Det finns även möjlighet att vända sig till socialtjänsten för att ansöka om stödinsatser och ekonomiskt bistånd. Socialnämnden har enligt hyreslagen möjlighet att åta sig betalningsansvaret för obetald hyra och därmed förhindra en uppsägning.

FN:s barnkonvention är svensk lag sedan den 1 januari 2020. Konventionen ger enligt artikel 27 varje barn rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets utveckling, till exempel en bostad. Socialstyrelsen har

tagit fram vägledningar och kunskapsstöd för hur handläggning ska ske utifrån barnets bästa och kommer även att uppdatera sin vägledning om vräkningsförebyggande arbete.

I syfte att öka kunskapen om och stärka tillämpningen av barnkonventionen genomför regeringen Kunskapslyftet för barnets rättigheter. Kronofogden är en del av lyftet och har bland annat utvecklat sina riktlinjer och arbetssätt för vräkningsförebyggande arbete. De kunskapsstöd som tagits fram nationellt behöver nu användas på lokal nivå.

Socialstyrelsens rapport om att motverka och förebygga hemlöshet visar på vikten av att kommunerna agerar snabbt och tydligt när en familj riskerar att bli av med sitt hyreskontrakt. Regeringen har därför gett länsstyrelserna i uppdrag att under 2021 fortsatt stötta kommunerna i arbetet med att förebygga vräkningar, särskilt vad gäller samverkan med hyresvärdar och Kronofogden. Regeringen har även tillsatt utredningen En socialt hållbar bostadsförsörjning, som bland annat har i uppdrag att föreslå hur vi kan skapa förutsättningar som underlättar situationen för hushåll som har svårt att skaffa en bostad på marknadens villkor.

Många kommuner behöver tillgång till fler bostäder för att förebygga och motverka både avhysningar och hemlöshet. Regeringens investeringsstöd har sedan 2016 beviljats för nästan 49 000 bostäder, varav knappt hälften färdigställda. Sedan februari 2020 måste en del av alla bostäder som byggs med hjälp av stödet erbjudas kommunerna, som i sin tur kan förmedla dem vidare till behovande. De ansökningar om stöd som beviljats sedan februari 2020 bör utmynna i minst 1 500 sådana lägenheter, både nybyggda och inom bostadsbeståndet. Det är en kraftig förstärkning av kommunernas kapacitet att hantera bostadsförsörjningen.

Anf. 16 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V):

Herr ålderspresident! Tack, statsrådet Märta Stenevi, för svaret! Vi måste konstatera fakta. Situationen är djupt bekymmersam. Den är oroväckande och inte acceptabel i ett av världens rikaste länder.

Vräkningarna av barnfamiljer fortsatte att öka under pandemin, trots corona. Första halvåret 2017 vräktes 188 barn. Första halvåret 2021 låg siffran på 273 barn. Det är nästan 50 procents ökning på bara fyra år. Det är en stor skam för ett rikt land som Sverige att det finns barn som inte har ett hem att gå till.

Tre av fyra vräkningar av barnfamiljer gäller ensamstående föräldrar, varav de flesta är ensamstående mammor. Det är ofta mammor som arbetar inom vården. Det är alltså främst barn till de ensamstående kvinnor som kämpat hårt för att hjälpa oss alla under coronapandemin som nu blir hemlösa. Skamligt, säger jag till Sverige.

Kronofogden, som statsrådet nämnde här, har redan varnat för att vi troligen kommer att få se ett ännu större antal vräkningar under nästa år eftersom så många blivit fattigare. Hela 42 procent av de ensamstående föräldrarna uppgav i januari 2021 att de har svårt att klara av att betala sina räkningar.

Mycket tyder på att ökningen beror på pandemin, då de som drabbas värst av pandemin är hushåll i de lägsta inkomstklasserna. Hyresvärdarna gav till en början uppskov, men nu kan de inte skjuta på det längre.

Vad har då regeringen gjort? Inte mycket för de fattigaste, kan jag säga. Det finns inget nationellt stopp för vräkningar av hyresgäster, som man till

exempel har haft i Tyskland, Frankrike och Storbritannien. Det vill man inte göra i Sverige. Det finns inget ekonomiskt stöd till hyresgäster utan bara till ägda bostäder. Där har man amorteringsfrihet, trots att de fattigaste hushållen bor i hyresrätter och dessutom är de som drabbas hårdast av corona.

Det måste vara möjligt för bostadsministern och regeringen att ha två bollar i luften eller två tankar i huvudet samtidigt. Man kan inte blunda för verkligheten. Man måste fortsätta att arbeta för att utsatta familjer ska nå en stabilitet och en betalningsförmåga innan det går så långt som att de blir vräkta. Man måste också förstå att många familjer redan står på randen till vräkning. För dem hjälper inga utredningar eller långdragna samtal.

Uppenbarligen räcker inte heller socialförsäkringsskydd, bostadsbidrag, arbetslöshetsersättning, sjukförsäkring och så vidare. Det är viktiga insatser, men de räcker inte. Då hade vi inte behövt se 273 barn blir hemlösa redan under första halvåret i år.

Regeringen borde göra sitt yttersta för att stoppa de vräkningar som står för dörren, så att vi slipper ännu ett rekordår när det gäller vräkta barn år 2022. Därför vill jag fråga den ansvariga ministern, Märta Stenevi: På vilket sätt tror statsrådet att detta på kort sikt ska hjälpa barn i familjer som i dag är i farozonen, så att de inte vräks från sina hem?

Anf. 17 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Det är väldigt allvarligt att antalet barn som berörs av vräkningar har ökat under det första halvåret av 2021, detta efter en positiv utveckling under många år där vi har kunnat minska antalet barn som utsätts för vräkningar. Vi ser ett trendbrott under det här året, och det är väldigt allvarligt.

Regeringen följer den här utvecklingen väldigt noga. Vi kallade utan några som helst dröjsmål bostadsmarknadens parter till samtal så fort uppgifterna från Kronofogden publicerades.

När det har gått så långt som till att en vräkning ska genomföras är väldigt mycket av skadan redan skedd. Hushållets rätt att bo kvar i den aktuella bostaden har upphört. Att skjuta flytten på framtiden är inte en hållbar lösning i första hand, utan samhället måste komma med insatser innan man är framme vid en vräkning.

Det absolut viktigaste vi kan göra för att förhindra att någon blir vräkt är att se till att personen redan från början kan betala sin hyra och att personen får det stöd från kommunen och socialtjänsten som behövs. Att se till att fler har ett jobb att gå till och att skapa starka trygghetssystem för dem som förlorar sin försörjning är grundläggande delar i det arbetet.

Inte minst kommunerna behöver agera snabbt och tydligt när en barnfamilj riskerar att bli uppsagd från sin bostad. Länsstyrelserna stöttar på regeringens uppdrag kommunerna i att arbeta vräkningsförebyggande, och Kronofogden har också som en del i Kunskapslyftet för barnets rättigheter uppdaterat sina arbetssätt.

Det är mycket arbete som kvarstår för att motverka att barn riskerar otrygga uppväxtförhållanden och hemlöshet. Förutom de 300 miljoner kronor som satsas på skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna satsar regeringen också 40 miljoner kronor på en nationell hemlöshetsstrategi, och vi fortsätter att bygga allt fler bostäder med hjälp av investeringsstödet.

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Svar på
interpellationer

Men med anledning av den ekonomiska situation som har uppstått på grund av utbrottet av coronaviruset har också många hushåll fått eller riskerar att få kraftigt sänkta disponibla inkomster. Bostadsbidraget är inkomstprövat och därmed en träffsäker förmån för att nå hushåll med svag ekonomi. Det är en lämplig förmån för att ge ekonomiskt utsatta barnhushåll extra resurser.

Vi vet att boendekostnaden är den enskilt största utgiftsposten för många hushåll. För att minska risken för att barnfamiljer inte ska kunna betala sina boendekostnader är det lämpligt att under begränsad tid förstärka bostadsbidraget till barnfamiljer med ett tilläggsbidrag. Ett förstärkt bostadsbidrag kan också vara ett stöd för de hushåll med barn som inte tidigare har haft bostadsbidrag men som med anledning av virusutbrottet har fått en stor försämring av sina disponibla inkomster och därför ansöker om och beviljas bostadsbidrag.

Tilläggsbidraget till barnfamiljer är ett stöd av extraordinär karaktär. Men det finns många regler kopplade till stödet, bland annat att det bör användas restriktivt under en begränsad tidsperiod. Pandemin har sannernligen varit extraordinär, och jag är därför glad att vi införde det.

Regeringens bedömning var inledningsvis att det skulle finnas ett behov av det tillfälliga tilläggsuppdraget under perioden juli–december 2020. Regeringen har också löpande följt utvecklingen för berörda hushåll och i vilken utsträckning olika insatser med anledning av coronaviruset samspelar och har betydelse för hushållsekonomin. Regeringen bedömde att det fanns ett fortsatt behov av förstärkningar för barnhushåll inom bostadsbidraget och att stödet därför skulle lämnas även under andra halvåret 2021.

Jag vill dock ta tillfället i akt att säga att när vi tittar i backspegeln kan vi se att det tillfälliga bostadstillägget inte borde ha pausats, utan det borde ha legat kvar också under det halvåret. Det gjordes en bedömning att vi skulle komma snabbare ut ur situationen än vad som faktiskt blev fallet. Nu är det positivt att vi ser allt fler i arbete igen och att allt fler får tillbaka sin ekonomi. Men skadan lever kvar.

Anf. 18 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V):

Herr ålderspresident! Statsrådet nämnde att vi måste se till att man från början kan betala sin hyra. Det var precis detta som Vänsterpartiet var inne på när pandemin slog till. Då sa vi att vi behöver se till att människor har råd att betala sina hyror. Då föreslog vi stöd till hyresgäster, men Miljöpartiet och regeringen sa nej till det.

Vi har föreslagit ett vräkningsstopp. Det sa Miljöpartiet och Socialdemokraterna nej till. Nu ser vi konsekvensen av det.

Jag vill gå vidare och tala om barnkonventionen, som jag också tog upp i min interpellation. Barnkonventionens artiklar 26 och 27 säger bland annat att barn har rätt till social trygghet och rätt till statligt stöd ifall föräldrar eller annan vårdnadshavare saknar tillräckliga resurser, liksom rätt till en skälig levnadsstandard, till exempel bostad, kläder och mat.

När bostadsministern i samma andetag som hon nämner barnkonventionen även lyfter fram vikten av att underlätta för hushåll som har svårt att skaffa en bostad på marknadens villkor måste man fråga sig om bostadsministern verkligen inte ser sambandet med den ständiga försäljningen av våra allmännyttiga bostadsbolag.

Dagens situation är att i en tredjedel av vräkningarna av barnfamiljer är skulden på mindre än 10 000 kronor. I några fall har barnfamiljer blivit vräkta på grund av en hyresskuld på 600 kronor. I ett av världens rikaste länder blir barnfamiljer alltså vräkta för att deras föräldrar inte kan betala en skuld på 600 kronor. Det är inte acceptabelt.

Sedan barnkonventionen blev lag har samhällets ansvar att väga in barnets bästa blivit tydligare. Men det tycks tyvärr alltför ofta bara gälla på papperet och inte i verkligheten.

I stället hamnar barnfamiljer efter vräkning alltför ofta i kortsiktiga och otrygga boenden såsom hotell, vandrarhem, jourlägenheter eller i värsta fall härbärgen. Jag vet detta, för jag bor i Malmö där antalet vräkta barnfamiljer ökar. Kortsiktiga, otrygga boenden strider mot barnkonventionen och är framför allt direkt skadliga för barnets hälsa.

Vad kunde gjorts annorlunda under pandemin? Jo, mycket. Regeringen stoppade först tilläggsbidraget för att sedan återinföra det i juli i år. Jag uppskattar att bostadsministern är självkritisk här. Hon sa till och med i en intervju att man inte borde ha stoppat tilläggsbidraget. Ändå har man valt att inte förlänga stödet mer än till årsskiftet – detta trots att pandemin fortfarande pågår och inte minst att fortsatta effekter av den är att vänta för de invånare som har minst ekonomiska marginaler.

Att bostadsministern lyfter fram att regeringen under pandemin i två omgångar har infört ett tillfälligt tilläggsbidrag till de barnhushåll som har bostadsbidrag som en stark insats blir lite märkligt eftersom samma regering ju stoppade detta bidrag i januari och stoppar det igen nu i december. Men eftersom bostadsministern själv lyfter upp denna fråga i sitt svar till mig får hon gärna svara på om regeringen har för avsikt att förlänga tillägget ännu en gång vid årsskiftet.

Både Märta Stenevi och Magdalena Andersson fortsätter att upprepa att regeringen inte har några planer på att införa vräkningsstopp för barnfamiljer. Men det behövs. Varför ska man inte införa det? Andra länder har ju gjort det. Det är viktigt att vi skyddar våra barn i linje med den barnkonvention vi har lovat att följa.

Anser statsrådet att vräkning av barn är i linje med barnkonventionen, och vad avser hon att göra på långt sikt för att säkerställa att inga barn ska vara hemlösa?

Anf. 19 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Nej, jag anser inte att något barn ska stå utan bostad, och jag anser inte att det är värdigt när barn slussas runt på vandrarhem. Jag tror att jag och interpellanten är helt överens här.

Min syn är att vår politik hela tiden ska syfta till att inget barn ska hamna i en situation där vräkning är aktuell. Kommun och socialtjänst ska klara av att sätta in de insatser som krävs, och länsstyrelserna har nu ett mycket tydligt uppdrag att stötta kommunerna i detta arbete så att familjer inte ens ska stå inför hot om vräkning. Det måste vara vår politik.

När pandemin slog till gjordes en rad stora insatser, inte bara i form av tillägg utan för att förhindra att man förlorade sin inkomst på grund av denna extraordinära situation och för att säkra upp trygghetssystemen så att man kunde ta sig igenom pandemin så smärtfritt som möjligt. Korttidspermitteringar för att undvika stora varsel, höjningar av a-kassa och bort-

tagen karensdag har syftat till att stärka hushållens möjlighet att betala, även barnfamiljernas.

Vi vill se långsiktiga lösningar för barn och en långsiktig strategi för att personer inte ska förlora sitt hem.

Att lägga ett moratorium är förknippat med en lång rad juridiska problem som jag inte ska gå in på i detalj här och nu. Jag vill dock peka på att de länder som interpellanten nämner har väldigt svaga trygghetssystem jämfört med våra. Det vi gör i Sverige och som jag är stolt över, vill fortsätta utveckla och vill att Sverige ska bli ännu bättre på är att se till att familjer inte hamnar där. Våra trygghetssystem ska kliva in innan det är aktuellt med vräkning.

Vi har i medierna läst att familjer har blivit vräkta på grund av en skuld på 600 kronor. Jag kan inte avgöra om det verkligen handlar om den skulden, för jag kan inte bedöma enskilda fall. Jag kan dock konstatera att vi ska ha system på plats och kommuner som klarar att fånga upp familjer innan dess. Kommuner ska kunna gå in och se till att barnfamiljer inte vräks på grund av små skulder. Vi har systemen, och nu ska de användas.

De nationella riktlinjer som har tagits fram behöver användas lokalt, och det arbete som länsstyrelserna gör för att stärka upp kommunerna i dessa frågor är mycket viktigt.

Målsättningen, som jag ändå tror att ledamoten delar med mig, är att inga barnfamiljer ska stå inför en vräkning över huvud taget. All vår samlade kraft och politik och de stödsystem vi har måste syfta till att barn ska kunna växa upp i ett tryggt hem där familjen inte hotas av vräkning. Det är här vi ska sätta in vår kraft så att det aldrig ens kommer dithän.

Anf. 20 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V):

Herr ålderspresident! Jag hör vad statsrådet säger om att man måste kliva in med insatser innan barnen hamnar i en vräkning, och jag håller med henne. Det är precis detta jag försöker säga med att man kan ha två tankar i huvudet samtidigt. Man kan göra långsiktiga insatser för att undvika att detta sker, men vi kan inte blunda för det faktum att det finns barn i dag som vräks och blir hemlösa. Det innebär att vi har misslyckats med våra insatser.

Vi måste titta på dagens situation och försöka hitta kortsiktiga lösningar för dem som är vräkta samtidigt som vi gör långsiktiga insatser för att undvika att fler barn blir hemlösa. Kronofogden menar att om inget görs kommer det att bli fler nästa år. Det långsiktiga är bra, men vad avser ministern att göra för de hundratals barn som redan är vräkta? Vad tänker man göra för att dessa barn i enlighet med barnkonventionen ska få ett hem?

Vänsterpartiet är tydligt. Vi vill ha ett omedelbart stopp för vräkning av barnfamiljer. Vi vill även ha ett omedelbart stopp för fortsatt försäljning av allmännyttans bostadsbolag, för det är samhällets bästa verktyg för att få fram bostäder snabbt. Sverige behöver en stark allmännytta med ett stort bestånd som man direkt kan förfoga över när en kris som denna uppstår. Vi måste därför sluta sälja av vår allmännytta.

Vi måste genomföra den kartläggning av barnhemlösheten i Sverige som Barnombudsmannen har efterlyst. Vi måste också ha en nationell handlingsplan med nollvision för barnhemlöshet, och den måste tas fram så fort som möjligt.

Jag hoppas att statsrådet tar detta på allvar och inte bara pratar om det utan agerar, snabbt.

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Anf. 21 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Herr ålderspresident! Jag vill upprepa mitt allra viktigaste budskap här i dag, nämligen att när det har gått så långt att man står inför en vräkning är skadan redan skedd. Att skjuta flytten på framtiden är inte en hållbar lösning där, utan samhället måste komma in med insatser redan innan man är framme vid en situation där man hotas av vräkning.

Det absolut viktigaste vi kan göra för att förhindra att någon blir vräkt är att se till att man från början kan betala hyran. Att fler har ett jobb att gå till och att skapa starka trygghetssystem för dem som förlorar sin försörjning är de absolut mest grundläggande delarna där.

Sedan har pandemin skapat en extraordinär situation, och vi har infört insatser för att täcka upp för den, för att möta utvecklingen och för att stärka utsatta barnfamiljers plånböcker. Det har handlat dels om de stora generella insatserna, såsom förstärkning av a-kassan och korttidspermitteringar, dels om att tillföra riktade pengar för att stärka utsatta barnfamiljers förutsättningar att klara av att betala hyran och ställa mat på bordet, genom tillägget i bostadsbidraget.

Framöver kommer vi att behöva fortsätta jobba med att alla ska ha råd att betala hyran från första början, men vi måste samtidigt se till utbudssidan. Kommunerna behöver fler bostäder för att kunna ta sitt ansvar för bostadsförsörjningen. Här vill jag lyfta fram regeringens investeringsstöd, som har beviljats för byggande av nästan 50 000 bostäder och som är en viktig del av detta pussel. Det innebär att antalet lägenheter i allmännyttan har ökat de senaste tre åren i stället för att försvinna ut, och utbildningarna har också minskat.

Regeringen kommer att fortsätta att arbeta från många olika håll och kanter för att minska vräkningarna, i synnerhet där barn är involverade. Där kommer inte minst hemlöshetsstrategin att vara en viktig pusselbit. I grund och botten måste målsättningen vara att inget enda barn ska vräkas från sin bostad och att alla barn, både de som är i hemlöshet i dag och de som hotas av hemlöshet, i stället ska få en trygg situation, möjlighet att fokusera på sin utbildning och växa upp trygga och säkra i ett hem.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.11 på förslag av ålderspresidenten att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

Svar på
interpellationer

§ 11 Frågestund

Anf. 22 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av socialminister Lena Hallengren, statsrådet Ardalan Shekarabi, arbetsmarknadsminister Eva Nordmark och statsrådet Märta Stenevi.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Socialminister Lena Hallengren besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Arbetslösheten och integrationen

Anf. 23 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Före valet 2014 utlovade Stefan Löfven att Sverige skulle ha EU:s lägsta arbetslöshet år 2020. I dag har bara tre EU-länder högre arbetslöshet än Sverige. Vi har alltså verkligen inte blivit bäst utan ligger nu på plats 24 av 27 länder. Vi har nu dessutom högre arbetslöshet än genomsnittet i EU, något som aldrig tidigare hänt sedan vi gick med i EU 1995. Vi har också tappat positionen som det EU-land som har högst sysselsättningsgrad.

I ett läge där arbetslösheten är bland de högsta i EU, där långtidsarbetslösheten är den värsta som uppmätts i modern tid och där antalet nyanlända utan egen försörjning är rekordstort skulle man kunna tänka sig att förslagen från regeringen på detta område skulle vara oerhört omfattande. Men, tro det eller ej, arbetsmarknadsministrarnas departement aviserar inte en enda proposition denna höst.

Är arbetsmarknadsministern och regeringen nöjda med situationen? Om inte, varför har man inga planer alls på förslag inom arbetsmarknad och integration?

Anf. 24 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Jag tackar Jan Ericson för den viktiga frågan om hur vi kan pressa ned arbetslösheten. Jag kan börja med att konstatera att Sverige gick in väldigt starkt i pandemin. Sedan valet 2014, under regeringen Löfvens tid, har 300 000 fler kommit i jobb, varav 230 000 utrikesfödda, fram till pandemin. Vi har drabbats hårt av pandemin, och det gäller förstås också på arbetsmarknaden. Regeringen har gjort väldigt kraftfulla insatser för att pressa ned arbetslösheten och se till att rädda jobb och företag. Bara i och med åtgärden gällande korttidsarbete har 600 000 personer omfattats av den trygghet som det innebär att slippa bli av med sitt arbete. Regeringens politik har räddat tiotusentals jobb.

Nu tar vi nästa steg. I dag kan jag berätta att vi har 117 000 lediga jobb på Platsbanken. Det är en tuff tid just nu, men framtiden är ljus.

Anf. 25 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Sanningen är ju den att situationen har försämrats i Sverige ända sedan valet 2014 och att långtidsarbetslösheten har ökat. Vi ser också hur vi har tappat jämfört med andra länder i vår omvärld. Det är inte pandemin som är orsaken.

Min fråga är fortfarande: Vilka nya grepp avser arbetsmarknadsministern att ta för att vända situationen? Den politik som redan har misslyckats kan ju inte vara svaret. När läggs nya förslag på riksdagens bord?

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Frågestund

Anf. 26 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Jag är glad över att få möjlighet att berätta om de väldigt viktiga reformer som regeringen vidtar för att rädda jobb och företag men också för att se till att vi får möjlighet att pressa ned långtidsarbetslösheten och se till att arbetsgivare har möjlighet att anställa. Vi vidtar nu de största reformerna i modern tid på svensk arbetsmarknad. Vi reformerar Arbetsförmedlingen för en effektivare matchning och lägger fram förslag för ökad flexibilitet och möjlighet till omskolning genom ett helt yrkesliv genom trygghet, LAS och omställning – för att ta några exempel.

Personalbristen i hotell- och restaurangnäringen

Anf. 27 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Fru talman! Efter drygt ett och ett halvt år med pandemi och efterföljande neddragningar i hotell- och restaurangbranscherna har dessa branscher svårt att hitta personal när de får tillbaka gästerna till hotellen och restaurangerna. Många av dem som stod utan jobb för lite drygt ett år sedan har gått vidare till andra branscher, och nyrekryteringen har varit i stort sett obefintlig. Nu skriker hotell och restauranger efter personal, personal som ofta inte går att finna. Därför har många företag till och med vänt sig utanför EU för att söka personal till hotell och restauranger. Det är nästan absurt att vi inte kan hitta personal till restauranger och hotell, med tanke på att Sveriges arbetslöshet är bland de tre högsta i hela EU.

Vilket ansvar har regeringen för detta? Vad avser regeringen att göra för att komma till rätta med den helt absurda situationen?

Anf. 28 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Vi har 117 000 lediga jobb på svensk arbetsmarknad just i dag. Det är därför det är så viktigt med de åtgärder som regeringen vidtar. Vi skapar fler lokala jobbspår, där arbetsgivarnas behov av att anställa pareras med de möjligheter som vi ser i form av att många personer vill gå en utbildning och lära sig ett yrke. Det är ett sådant exempel. Regeringen har även sett till att starta igång en helt ny form av arbetsmarknadspolitisk insats som vi kallar för intensivår. Vi kommer snart också att sätta etableringsjobben, som kommer att vara helt centrala för att se till att människor som står långt från arbetsmarknaden samt nyanlända får möjlighet att komma i arbete.

Anf. 29 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Fru talman! Att restaurangerna har svårt att hitta personal i ett land med en arbetslöshet som är bland EU:s högsta är naturligtvis ett misslyckande. Det kan inte vara någonting annat. Hur kommer det sig att man inte har förberett dem som finns på arbetsmarknaden för att ta de jobb som finns? Det har uppenbarligen inte skett. Vi har en av EU:s högsta arbetslösheter, och restaurangerna måste söka personal utanför EU. Det är en absurd situation.

Hur ser regeringen på sitt ansvar? De fagra talen har vi hört ett tag nu, men det händer ingenting.

Anf. 30 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Vi vidtar historiskt kraftfulla åtgärder för att se till att människor kommer i utbildning och för att förbättra och förstärka matchningen. Det här är ett allvarligt problem, men det finns också enormt stora möjligheter, för jobben växer nu till i svensk ekonomi.

Jag vill också påminna om att det inte finns någonting från oppositionens sida som vi kan ta fasta på. Vi driver idéutvecklingen själva. Så fort Moderaterna tillsammans med Sverigedemokraterna får möjlighet slaktar de resurserna till arbetsmarknadspolitiken. Det är inte rätt väg att gå.

Barns och föräldrars rätt vid orosanmälan

Anf. 31 MARTINA JOHANSSON (C):

Fru talman! En orosanmälan kommer in till socialtjänsten om att ett barn far illa hos sina föräldrar. En utredning startar, och insatser ges till familjen. Det är mycket bra.

Men det är inte ett rättssäkert system om det samtidigt finns vidare utredningar med underlag om att omhänderta barnet utan att föräldrarna vet om det eller vet vad skälen till det är, så att de kan arbeta med förändringar för att åtgärda sina brister. Om dessutom samtal med barn sker på ett sätt som inte ger rättssäkerhet och det inte säkerställs att det är barnens berättelser som kommer fram och inte svar på ledande frågor kommer det att bli så att barn omhändertas fast de inte behöver det och att barn som behöver omhändertas inte omhändertas.

Min fråga till minister Lena Hallengren är: Vad avser ministern att göra för att säkerställa att rätt kompetens finns och att det finns evidensbaserade metoder som säkerställer barns och föräldrars rätt både inom socialtjänsten och i rättsväsendet?

Anf. 32 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Det är självklart så att orosanmälan ska göras. Det är en skyldighet för dem som arbetar med barn och unga i skola, vård och andra sammanhang. Det är naturligtvis också så att socialtjänsten har i uppdrag att hålla samtal med föräldrar. Ambitionen är förstås alltid att ge allt tillgängligt stöd för att föräldrarna ska kunna fortsätta vara välfungerande vårdnadshavare och för att man ska fortsätta vara en välfungerande familj.

Det ska inte göras för många omhändertaganden och inte heller för få. Det där är förstås alltid en balansgång. Det är ofta ganska svårt att utifrån göra bedömningen av huruvida det där stämmer eller inte, för det är förhoppningsvis väldigt mycket arbete som har föregått detta.

Om frågeställningen var hur man jobbar evidensbaserat och hur man ser till att man gör rätt saker tänker jag att det är en uppgift för såväl socialtjänsten som andra delar av välfärden att ta del både av den forskning och av den empiri som finns så att man gör rätt. Det är förstås syftet.

Anf. 33 MARTINA JOHANSSON (C):

Fru talman! Tack för svaret! Jag saknar dock att regeringen tar steg framåt och pekar på vilken typ av kompetens som behövs för att hjälpa till att stärka de här sakerna i alla delar – både inom socialtjänsten och inom rättsväsendet. Det saknas i dag.

Det saknas enhetliga metoder där man säkerställer att man tar vara på varje barns rättigheter och varje förälders rättigheter och möjligheter att vara så goda föräldrar som vi alla vill. Här behöver regeringen ta ett kliv framåt och peka på vilka steg vi ska ta.

Anf. 34 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! När det gäller vilken kompetens som är bäst och som krävs och vilken typ av vägledning man kan behöva som personal för att göra rätt är det förstås ett uppdrag som ligger inte minst hos Socialstyrelsen. Det handlar om att utfärda den typen av både vägledningar och riktlinjer och att hålla i olika former av kompetensutvecklingsutbildningar för att personalen ska kunna följa med i det som händer.

Jag tar gärna fortsatta diskussioner med Martina Johansson om detta, för frågan är sannerligen inte enkel. Men jag vill nog påstå att svensk socialtjänst gör ett fantastiskt arbete och har stora utmaningar framför sig.

En höjning av de lägsta pensionerna

Anf. 35 IDA GABRIELSSON (V):

Fru talman! Min fråga går till Ardalan Shekarabi, och det gäller frågan om pensionerna.

Vi från Vänsterpartiet tycker att det är anmärkningsvärt att regeringen inte har valt att höja de lägsta pensionerna rejält. Alldeles nyligen fick man besked om det pensionstillägg som regeringen har tagit fram, och de med de lägsta pensionerna blir helt utan.

Min fråga till statsrådet är därför: Varför har man valt bort att höja de lägsta pensionerna med ungefär 1 000 kronor, som Vänsterpartiet ställde krav på i regeringens budget?

Sverige har flest fattigpensionärer i Norden. När kommer regeringen att tillgodose deras behov och se till att de får en värdig pension? Är 1 000 kronor för mycket begärt när vi samtidigt sänker skatten med dubbelt så mycket pengar så att alla kan köpa en latte?

Anf. 36 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Ida Gabrielsson, för frågan och för engagemanget i pensionsfrågan! Det gläder mig att det nu finns fler partier i Sveriges riksdag som bejakar pensionshöjningen.

Pensionerna måste höjas. Vi har nu genomfört ett pensionstillägg, som betalades ut för första gången i förra månaden. Det innebär att många som har slitit ett helt yrkesliv men som har låga pensioner i dag får en höjning av pensionen. De som träffas som mest får en höjning med drygt 7 000 kronor om året.

Nästa naturliga steg är att höja pensionsavgiften så att vi säkerställer att vi ökar inbetalningarna till pensionssystemet så att vi har möjlighet att fortsätta att höja pensionerna. Dessutom har regeringen i den här budgeten

lagt in en höjning av bostadstillägget för pensionärer som riktas till de pensionärer som har svagast ekonomi. Både taket i bostadstillägget och konsumtionsstödet i bostadstillägget höjs. Det är viktiga steg.

Men jag instämmer i Ida Gabrielssons bedömning: Pensionerna måste fortsätta att höjas.

Anf. 37 IDA GABRIELSSON (V):

Fru talman! Det är bra att statsrådet har den uppfattningen. Samtidigt är det väldigt tydligt – om inte jag har misstagit mig – att Socialdemokraterna värnar den här pensionssänkargruppen, där Vänsterpartiet inte ingår.

Att prata om att avgifterna ska höjas hjälper ju inte om man inte tar fram sådana förslag. När kommer regeringen att se till att avgifterna höjs? Och när kommer de med lägst pension, oavsett om man har ett bostadstillägg eller inte, att kunna ha en värdig ålderdom?

Anf. 38 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman och Ida Gabrielsson! Socialdemokraterna och regeringen ser ett behov av ett långsiktigt samarbete i pensionsfrågan, för de här frågorna är långsiktiga. De beslut som vi fattar här och nu kan få konsekvenser om 40 år. Då är det rimligt att vi har ett blocköverskridande samarbete på området.

Det förpliktar dock, självklart. Partierna i Pensionsgruppen måste alla ta ansvar för långsiktigt höjda pensioner så att vi kommer upp i anständiga nivåer för våra pensionärer. Vi jobbar med denna fråga, inte minst vad gäller pensionsavgiften.

Åtgärder för kortare vårdköer

Anf. 39 ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Fru talman! Vårdköerna plågar Sverige. De plågar patienterna, och de plågar personalen.

Pandemin har gjort att vi har fått uppskjuten vård, och det har varit nödvändigt. Men vi hade redan före pandemin rekordlånga vårdköer, som nästan uppfattades som ett normaltillstånd.

Det vi behöver göra nu är att kraftsamla för att kunna korta vårdköerna. Pengar finns för att klara den uppskjutna vården, men det krävs mer än pengar. Regeringens egen utredning har varit på remiss, och den föreslår bland annat en statlig kommitté. Jag tror inte att en kommitté kommer att göra någon större skillnad för patienterna.

Däremot menar vi kristdemokrater att patienterna behöver information om var den lediga kapaciteten finns i landet. Och var informerar man enklast? Jo, genom en webbsida, förstås. Det behövs också ett avtal mellan vårdgivare och ansvarig region, och gärna en ekonomisk ersättning till patienter som behöver göra långa resor.

Min fråga till socialministern är: Vad gör regeringen, förutom pengarna? Det krävs mer.

Anf. 40 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Tack, Acko Ankarberg Johansson, för en fråga som jag tänker kommer att prägla de här frågestunderna framöver och säkert hela den politiska debatten, inte minst fram till valrörelsen och i den!

Människor har rätt att känna trygghet i att man får vård i tid och att man får vård efter behov. Man ska inte behöva åka onödigt långt, men såklart ska man vara beredd att åka om det finns vård att få någon annanstans. Det är ju det som dagens vårdgaranti innebär: Får man inte vård i sin egen region, före detta landsting, får man vända sig till en annan del av landet.

För mig är det viktigt att också säga att man då inte själv ska behöva ringa runt, utan vården måste hjälpa till med detta. Det finns strukturer i varje region för hur man ska kunna hjälpa till och stötta detta.

Regeringen är dock inte helt nöjd med det här, och det är också skälet till att vi har haft och har en delegation som ska arbeta för ökad tillgänglighet i vården. Den har lämnat förslag, och det är inte bara det förslag som Acko Ankarberg Johansson nämnde, utan det finns också flera andra. De bereds nu, och vi ska titta vidare på dem.

Anf. 41 ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Fru talman! Jag betvivlar inte regeringens ambitioner, men det räcker inte med en förhoppningspolitik. Man måste också säkerställa att patienterna faktiskt får del av var den lediga kapaciteten finns.

Även om jag gärna är med och diskuterar lagändringar om vårdgarantier och sådant är det nu, i höst och i vår, som vi måste göra allt vi kan för att patienterna ska få del av den lediga kapacitet som finns. Om vi lyckas med det underlättar vi både för patient och för personal, som har att hantera en väldigt stor omställning framöver. Regeringens besked behöver vara tydligare.

Anf. 42 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman och Acko Ankarberg Johansson! Resurser, kompetens, fler utbildade och den samverkan och den totala uppslutning som fanns i början av pandemin skulle vi förstås behöva också i ett sådant här sammanhang. Både offentliga och privata aktörer kanske kan lägga annat åt sidan för att prioritera att vi ska se till att de som har fått vänta inte behöver vänta lika länge.

Jag tror inte att man ska förenkla diskussionen alltför mycket. Det kommer att vara svårt, och det kommer att ta tid. Men vi ska göra allt det vi kan.

När det gäller huruvida man ska ha en enda kö eller flera olika typer av kanslier får nog den frågan diskuteras vidare med regionerna.

Vaccinationskrav för vårdpersonal

Anf. 43 LINA NORDQUIST (L):

Fru talman och fru statsråd! När DN pratar med Ingrid, som har hemtjänst, säger hon att hon vill att de som kommer in i hennes hem och kommer nära henne ska vara vaccinerade. Men hon säger också att hon inte

vågar ställa det kravet. Till DN säger hon: Man är ju i beroendeställning för att få sin hjälp, och då är man inte så kaxig.

Det tror jag att vi kan känna igen oss i, allihop. Jag hyser ingen tvekan om att statsrådet och jag är eniga om att vaccinationer räddar liv. Statsrådet har också lyft fram exempelvis Arjeplog som ett föredöme när de säger att den som inte är vaccinerad kanske behöver få andra arbetsuppgifter.

Därför undrar jag: Är statsrådet villig att se över om lagen kan bli tydligare? Vi vet ju att många kommuner säger att lagen är otydlig och att rättsläget är osäkert. De säger att utredningar behövs, eller så försöker de utreda själva.

Kan regeringen tänka sig att ta ansvar för att det inte ska spela någon roll var man bor? Tryggheten och skyddsnätet måste alltid finnas där.

Anf. 44 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Svar ja. Regeringen är förstås beredd att ta ansvar för att människor känner trygghet i att man får den vård och omsorg man behöver, oavsett var i landet man bor.

Men för att komma till den konkreta frågan: Är det så otydligt? Vilka krav får man egentligen ställa? Jag upplever inte riktigt den där otydligheten längre. Jag tror att de flesta har insett och förstått att det är ett väldigt viktigt åtagande att bedriva en verksamhet, om vi fokuserar på äldreomsorgen, som riktar sig till personer som många gånger är över 70, sköra och sjuka. De har rätt att känna trygghet, både på ett särskilt boende och om de är beroende av hemtjänst. De ska inte behöva ställa frågan.

Jag förespråkar inte i något avseende en organisation eller en struktur där den äldre ska behöva tvinga fram en viss utveckling. Den som driver och är chef över verksamheten måste försäkra sig om att man inte utsätter de äldre för en risk – genom att ställa frågan, genom att på olika sätt uppmuntra till vaccination och genom att underlätta för vaccination. I sista hand kan man behöva vidta andra åtgärder, till exempel omplacering.

Anf. 45 LINA NORDQUIST (L):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

Då är vi eniga i målsättningen, som jag läser den, men kanske inte så eniga i nuläget. Jag hör bara denna vecka att Skellefteå säger att rättsläget är osäkert. Enköping säger att det är säkert men att man inte får fråga. Stockholm vet inte. Vi kan ju inte ha en situation där många säger att hastighetsbegränsningarna på skyltarna är lätta att läsa men där somliga andra säger att de är en rebus. Då måste vi se till – som stat, som nation – att tillsammans hitta tydliga regelverk, nationella riktlinjer och lagstiftning: Vad är tillåtet, och hur skyddar vi de sköra?

Anf. 46 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Lagstiftningsförändring löser ju inte nuläget. Det kan vi säkert vara överens om, inte minst i den här kammaren. Det tar ganska lång tid. Vi kan inte vänta på det, utan vi behöver lösa situationen här och nu.

Tillsammans med arbetsmarknadsministern hade jag för bara ett par veckor sedan ett möte med de olika vårdfackliga organisationerna, Sveriges Kommuner och Regioner och Vårdföretagarna. Vi var nog rätt överens om att det inte är så oklart men att det gäller att jobba på väldigt hårt. Man

kan inte möta alla ovaccinerade likadant, men man har ett enormt stort ansvar. Det finns föreskrifter från Folkhälsomyndigheten som säger att man inte ska utsätta personer som är över 70 för risk för svår sjukdom, vilket detta är.

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Frågestund

Avskaffad förmånsbeskattning för privata sjukförsäkringar

Anf. 47 YASMINE BLADELIUS (S):

Fru talman! Moderaterna samlas i dag till stämma i min hemstad Helsingborg. Det finns naturligtvis en hel del förslag där som jag tycker är mindre bra.

Ett exempel på förslag är att se över beskattningen av sjukvårdsförsäringen: ”Moderaterna vill att det genomförs en översyn av beskattningen av sjukvårdsförsäkringar, med inriktningen att de inte ska förmånsbeskattas.”

En viktig utgångspunkt för oss socialdemokrater är ju att vård ska ges i tid, naturligtvis, men också efter behov. Det ska inte heller finnas några gräddfiler för dem med fet plånbok att köpa sig före andra i kön.

Hur ser regeringen och statsrådet Hallengren på förslaget att avskaffa förmånsbeskattningen på privata sjukvårdsförsäkringar?

Anf. 48 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Tack för frågan, Yasmine Bladelius!

Nej, regeringen vill inte avskaffa förmånsbeskattningen för privata sjukvårdsförsäkringar. Vi behöver ha ett mer sammanhållet system snarare än ett som är mer uppsplittrat. Vi behöver också försäkra oss om att man känner en trygghet i att man får vård just efter behov, inte efter plånbok eller efter förmåga att ens få köpa sig en privat sjukvårdsförsäkring.

Jag har precis nyligen tagit emot en utredning som handlar om privata sjukvårdsförsäkringar. Den ska vi bereda. Vi behöver med mycket stor sannolikhet återkomma med ytterligare förslag på området för att stävja denna utveckling, som oroar mig väldigt mycket.

Anf. 49 YASMINE BLADELIUS (S):

Fru talman! Tack för svaret, statsrådet! Det känns naturligtvis betryggande. När jag läser handlingarna till Moderaternas stämma verkar det nämligen tvärtom vara just så att de vill ha ett parallellt system där man ska kunna dra av kostnaden för sin försäkring på skatten. Det ska alltså vara ett system för dem som har en fet plånbok och ett system för oss andra.

Vad kommer att hända med förslagen som regeringens utredning har presenterat?

Anf. 50 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Förslagen går som jag sa på remiss, och så får vi titta vidare på dem. Jag tror att jag och regeringen med ganska stor sannolikhet kommer att behöva återkomma till riksdagen med ytterligare förslag.

Jag vill säga att jag tycker att detta är en väldigt oroande utveckling. Inte minst under den tid vi har bakom oss så här långt när det gäller pandemin har det ändå varit en trygghet att veta att man får vård efter behov.

Det har aldrig handlat om att någon kan köpa sig före. För mig är det en väldigt viktig grundbult såväl i den svenska modellen som i den generella välfärden.

En trygg uppväxt i familjehem

Anf. 51 NICKLAS ATTEFJORD (MP):

Fru talman! I veckan kunde vi ta del av uppgifter om att barn, inte minst små barn, i allt högre grad placeras på institution eller HVB-hem. Från Göteborg rapporterades till exempel att deras längsta placering rörde barn som var mellan sju och nio år och som varit placerade på HVB-hem utan vårdnadshavare i mer än två år.

HVB-hem är ju lite av ett nödvändigt ont, men sett ur ett barns perspektiv är det extremt svårt att knyta an i en sådan miljö med ständiga personalbyten. Det är ett hem som i grunden inte är ett hem utan en institution.

Orsaken som kommunen, i det här fallet Göteborg, uppgav var att det blivit allt svårare för dem att hitta och rekrytera familjehem. Denna utveckling innebär att barn riskerar att inte få sina grundläggande rättigheter tillgodosedda.

Min fråga till statsrådet Lena Hallengren är: Hur ska vi i Sverige kunna garantera placerade barn en trygg uppväxt i familjehem?

Anf. 52 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Tack, Nicklas Attefjord, för en fråga som har blivit alltmer diskuterad den senaste tiden. Jag välkomnar verkligen det. Alla barn har rätt att känna att de garanteras en trygg uppväxt. Förhoppningsvis, som vi talade om här tidigare, får de det i sin biologiska familj om föräldrarna har förutsättningar att vara goda vårdnadshavare, uppfostra sina barn och ha en väl fungerande familjerelation.

Det är inte alltid så. Det kan bero på olika saker. Familjehem är ett väldigt fint alternativ, men vi har kunnat se under ett antal år hur familjehemmen har blivit allt färre. Av olika skäl är det svårt att rekrytera nya familjehem. Jag vill uppmana alla som lyssnar till den här debatten att fundera över om ni skulle kunna vara en plats för ett barn som behöver ett tillfälligt eller kanske långsiktigt alternativt hem. Men det kan inte vara så att barn placeras i en helt annan miljö än vad man egentligen vet skulle vara den bästa. Vi måste alltså fortsätta våra ansträngningar för att få fler att vilja vara familjehem.

Jag återkommer i mitt nästa inlägg till ytterligare insatser.

Anf. 53 NICKLAS ATTEFJORD (MP):

Fru talman! Utveckla då gärna detta vidare, statsrådet!

Anf. 54 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Vi har precis tillsatt en utredning som Carina Ohlsson, kollega till er alla här inne, leder och som ska titta just på hur vi kan bidra till att få en kvalitetshöjning av familjehemmen, hur fler ska vilja och kunna bli familjehem, om vi ska ha ett nationellt register och så vidare. Vi tar verkligen ett stort grepp om familjehemsfrågan.

Personalbristen i besöksnäringen och arbetslösheten

Frågestund

Anf. 55 ÅSA HARTZELL (M):

Fru talman! Jag har en fråga till arbetsmarknadsministern.

I Göteborg, som jag kommer ifrån, har vi under pandemin skapat ett dialogforum mellan besöksnäringen och politiken. Socialdemokraterna har varit representerade, så ministern har säkert hört talas om ”Fredagar på Farellis”.

Som vi vet har besöksnäringen drabbats extra hårt av pandemin. I somras började det vända. Snart ska återbetalningarna av de lån man tagit starta. Det nu allvarligaste problemet för att tjäna tillräckligt med pengar är bristen på personal, trots att cirka 18 000 personer är inskrivna som arbetslösa i branschens a-kassa.

Min fråga till ministern är: Vad planerar ministern att göra åt problemet med att få ut arbetslösa i arbete igen snabbt, så att de inte stannar hos a-kassan under den maximala tiden?

Anf. 56 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Tack, Åsa Hartzell, för denna viktiga fråga!

Vi behöver se till att människor som nu står arbetslösa och är redo att ta sig in på arbetsmarknaden får det stöd som de behöver. Då behöver vi se till att det finns en rad olika åtgärder och insatser för detta ändamål. I budgeten för nästa år vill vi satsa ytterligare 2 ½ miljard. Det handlar just om att se till att fler får en arbetsmarknadsutbildning som både ger arbetsgivaren den kompetens man behöver för att utveckla sin verksamhet och också ger arbetslösa en väg in i jobb.

Vi ser nu till att utveckla möjligheter till lokala jobbspår, något som jag verkligen skulle rekommendera fler, också i Göteborg. Vi inför etableringsjobb enligt ett förslag från parterna på svensk arbetsmarknad.

Med flera viktiga insatser behöver vi se till att matchningen funkar mycket bättre, att den går snabbare och att den håller en högre kvalitet. Det är målet för vår politik.

Anf. 57 ÅSA HARTZELL (M):

Fru talman! Frågan gällde snabba åtgärder, och det är dem som står hos arbetslöshetskassan just nu som det handlar om. Det handlar om restaurangägare som sålt sina hus och snart riskerar att gå under, så det är snabba åtgärder som behövs.

Ministern har mitt namn, så hon får gärna mejla förslagen till mig och så ska jag föra dem vidare till restaurangägarna i Göteborg.

Anf. 58 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Jag vill bara understryka vikten av den lokala kraften. Jag besökte nyligen Haninge kommun, där man har infört lokala jobbspår. I det här fallet träffade jag en arbetsgivare inom byggbranschen som behöver rivningsarbetare, och jag träffade också Zaim som tack vare det här lokala jobbspåret nu utbildar sig för att kunna få jobb hos Mattias.

Det går alltså, och det är viktigt att vi använder alla medel som är möjliga och att vi samarbetar lokalt för att öka matchningen och se till att arbetsgivare kan anställa.

Försäkringskassans bedömning av psykiatriska diagnoser

Anf. 59 JULIA KRONLID (SD):

Fru talman! Under våren framkom det i en rad rapporter att många bedömningar som gjorts av Försäkringskassan har överklagats och fått en annan bedömning av kammarrätten. Det handlar bland annat om att det har krävts synliga, objektiva fynd vid till exempel psykiatriska diagnoser och smärtdiagnoser för att kunna få sjukpenning samtidigt som flera domar pekar på att det inte borde behövas eftersom det kan vara mycket komplext och svårt vid den här typen av problematik.

Eftersom rättsläget är osäkert kräver nu Försäkringskassan och flera jurister att Högsta förvaltningsdomstolen ska avgöra frågan. Jag anser dock att det har funnits stora brister i regeringens styrning som har kunnat leda till denna enorma osäkerhet som sedan har kunnat leda till felaktiga utförsäkringar av personer med bland annat psykiatrisk problematik.

Jag vill därför fråga socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi om regeringen kommer att ta initiativ till att utreda vad som har gått fel i processen kring dessa bedömningar så att vi kan få en tydligare styrning och ett tydligare regelverk för hur denna typ av diagnoser ska bedömas för att rättssäkerheten ska öka och det inte ska kunna vara rimligt att kräva den här typen av synliga, objektiva fynd.

Anf. 60 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Julia Kronlid, för frågan!

Det är viktigt att den här frågan väcks här i kammaren, för vi har haft allvarliga brister i socialförsäkringen som har drabbat våra medborgare på ett sätt som inte kan accepteras. Vi har en skyldighet att rätta till de felen.

Det viktigaste steget är att ändra lagstiftningen, och de förslagen ligger på riksdagens bord i budgetpropositionen. Jag hoppas verkligen att kammaren släpper igenom de här lagändringarna så att vi får en socialförsäkring som erbjuder våra medborgare trygghet.

Men vi måste självklart också fortsätta att jobba med utvecklingen och styrningen av Försäkringskassan men också utvärdering av hur sjukförsäkringsärenden handläggs på Försäkringskassan. Statskontoret har också ett viktigt uppdrag i detta, där Försäkringskassans egna processer följs upp och utvärderas. Det ger stöd till regeringen i den fortsatta styrningen av Försäkringskassan.

Det är en allvarlig situation vi har bakom oss. Det är ingen tvekan om det. Regering och riksdag har en skyldighet att göra det vi kan för att ge våra medborgare ekonomisk trygghet vid sjukdom.

Anf. 61 JULIA KRONLID (SD):

Fru talman! Ja, det är positivt att regeringen efter många påtryckningar från oppositionen nu tar fram olika typer av lagändringar, och jag står helt och fullt bakom dem. Men de lagändringarna tar tyvärr inte tag i problematiken kring just den här typen av diagnoser, alltså psykiatriska diagno-

ser och smärtproblematik, där det är ett väldigt osäkert rättsläge just nu och där det har krävts att man på ett synligt sätt ska kunna visa upp att man till exempel är deprimerad för att kunna få sjukpenning.

Anser socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi att det är rimligt?

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Frågestund

Anf. 62 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Nej, de brister vi har i sjukförsäkringen är inte rimliga och kan inte accepteras av oss. Det är därför vi måste jobba med att förändra regelverket. Det är därför vi fortsatt måste förändra styrningen av Försäkringskassan. Det är därför vi behöver en utveckling där människors behov sätts i fokus i socialförsäkringarna. Och hetsjakten som vi har haft på människor måste få ett slut. Det är därför lagen måste ändras.

Vi kommer inte ifrån att lagändringen ändå är det avgörande, även om mer behöver göras vad gäller utvärdering och granskning också av våra myndigheter.

Hanteringen av uppgifter om kvinnor med skyddad identitet

Anf. 63 HELENA VILHELMSSON (C):

Fru talman! Att lämna en våldsam relation är något av det farligaste en kvinna kan göra. År 2020 dödades 17 kvinnor av en man de hade en relation med. Under 2021 har hittills 6 kvinnor dött av samma skäl. 11 000 personer lever med någon form av skyddad identitet i dag, och cirka 800 kvinnor lever gömda.

Livet som gömd är inget man väljer av fri vilja. Kvinnorna har blivit kära i fel person och sedan valt att lämna den mannen. Men eftergifterna de tvingas göra är fullständigt horribla. De rycks upp från sin vardag, de tvingas ta barnen med sig och klippa banden med familj, vänner och vardag och de måste gömma sig, ibland för resten av sitt liv, trots att de inte har gjort någonting.

Sedan visar det sig att deras adress kan avslöjas av en myndighet – en dubbel bestraffning; staten ger och staten tar – som säger sig knappt vilja eller kunna ändra på den här situationen.

Jag undrar: Vilka åtgärder planerar jämställdhetsminister Märta Stenevi att vidta med anledning av den här fullständigt horribla situationen som har uppkommit?

Anf. 64 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Jag tackar för den frågan!

Jag tror att vi alla förfäras över med vilken enkelhet uppgifter har kunnat spåras, och det är oerhört angeläget att komma till rätta med de förändringar som kommer att krävas för att få bukt med situationen.

Vi har tidigare lämnat uppdrag för att myndighetspersoner i alla de funktioner och myndigheter som möter personer som lever med skyddade uppgifter ska få bättre utbildning och bättre kompetens i att inte röja uppgifter av misstag. Det har varit en situation som har uppmärksammats i många olika sammanhang. Det här är alltså uppdrag som har givits och som jag hoppas ska förbättra situationen.

Vad gäller posten uppfattar jag att vi bereder inom Regeringskansliet vad som går att göra åt den här situationen och hur den ska hanteras. Det

ligger dock inte direkt under min portfölj, så jag får be att få återkomma rörande detaljerna kring det.

Anf. 65 HELENA VILHELMSSON (C):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Man kan konstatera att med sådana säkerhetsrutiner som finns i dag hos våra myndigheter skulle 800 kvinnor behöva ha livvakt dygnet runt. Jag är tacksam att man ändå bereder detta och tar det på allvar.

Det är bra att Jämställdhetsmyndigheten har fått det här uppdraget, men jag vill återkomma till det som jag sa inledningsvis: Det här är ingen situation som kvinnorna har valt själva att försätta sig i, utan de är tvingade.

Nästa fråga blir: På vilket sätt vill ministern öka säkerheten och friheten för kvinnor som lever gömda så att de ska få ett normalt liv och männen samtidigt begränsas?

Anf. 66 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Det är helt riktigt, och det är också därför det åtgärdspaket som har lagts fram, som också ska återkomma in i det åtgärdsprogram som vi kommer att lägga fram under hösten, bland annat omfattar att det ska bli enklare att kunna sätta fotboja på förövare redan innan en överträdelse har skett. Vi ser också på regelverken kring kontaktförbud även runt den gemensamma bostaden, och vi ser över vårdnadssituationer som vi har sett missbrukas i många fall.

Det är alltså en lång rad åtgärder på väg.

Planen för den tredje vaccindosen

Anf. 67 KARIN RÅGSJÖ (V):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Hallengren.

Just nu är 80,8 procent fullvaccinerade enligt OECD. Det är fantastiskt, tycker vi. Däremot är det en väldigt ojämlig vaccinering i vissa regioner. Det är också uppenbart och någonting som vi måste jobba med, helt klart. Det handlar om tillit, information och tillgänglighet.

Många som nu är 70-plus, och även de i åldersgruppen under, är väldigt sugna, om jag får uttrycka mig så, på den tredje sprutan. Även åldersgrupperna under undrar: När kommer planen för den tredje vaccineringen? Det är snart november, och vi ska minimera risken för smitta.

Min fråga är alltså: Vilka planer finns det nu för att gå ned i åldersgrupperna, åtminstone ned till 70-plus, för vaccinering?

Anf. 68 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Tack, Karin Rågsjö, för en fråga som jag tror att inte bara Karin Rågsjö själv ställer sig! Jag förstår att det är många som funderar.

Det skydd som vi har genom att vara vaccinerade ger förstås en trygghet. Det gör att man känner sig skyddad mot svår sjukdom själv, man vet att man skyddar sin omgivning och man bidrar till att vården klarar av sin uppgift och kan börja hantera den uppskjutna vården.

Dos tre är rekommenderad både för personer i riskgrupp och, som ni vet, för dem över 80 år och så vidare. Vi har under hela pandemin låtit

Folkhälsomyndigheten ha ett löpande uppdrag att se över vem som ska vaccineras, när, med vilka intervall och med vilka vaccin.

Jag är väldigt glad att vi har låtit det vara så. Jag tror att det hade varit oklokt om det hade varit politiska beslut, och jag tror också att det bidrar till att vi har en fortsatt hög vaccinationsvilja i Sverige. Man känner en tilltro till att det inte är politiska beslut som ligger bakom utan att det faktiskt är fakta och evidens.

Så fort det finns nya besked att ge kommer vi att ge dem.

Anf. 69 KARIN RÅGSJÖ (V):

Fru talman! Det låter glädjande. Inte heller jag tycker att det ska vara politiska beslut. Däremot är det kanske bra att fundera på frågan. Det är väldigt många som undrar.

En annan fråga där staten kanske skulle behöva gå in och vara lite tydligare är den ojämlika vaccineringen i regionerna. Det kan vi se bland annat här i Stockholmsregionen när vi jämför hur det ser ut på Järvafältet, i Södertälje och i exempelvis innerstaden. Jag vet att regeringen har gjort ett antal satsningar. Men hur kan vi, ursäktat uttrycket, piska på regionerna lite mer?

Anf. 70 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Den ojämlika vaccineringen oroar också mig väldigt mycket. Det räcker inte att vi summerar upp till 80–85 procent om det finns delar av samhället som har en betydligt lägre vaccinationsgrad.

Så sent som i dag hade jag ett möte med våra företrädare i Värmland. De var väldigt samstämmiga i fråga om att det inte finns någon möjlighet att skylla på att man har en viss sammansättning i befolkningen. Det är klart att det går att komma upp i 90 procents vaccinationstäckning, vilket man ligger på i de kommunerna i Värmland. Jag tänker att fler kan göra det. Det handlar väldigt mycket om vilja, insikt och att inte ge upp.

En ny ANDTS-strategi

Anf. 71 PIA STEENSLAND (KD):

Fru talman! Sverige behöver en tydlig strategi för att minska det mänskliga lidandet och de stora negativa samhällskonsekvenserna utifrån alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar, det som förkortas ANDTS.

Före sommaren gav en majoritet i riksdagen, efter förslag från oss kristdemokrater, regeringen bakläxa då deras strategi för en ny ANDTS-strategi var undermålig. Regeringen uppmanades att omgående återkomma med förslag på en förbättrad strategi. Man fick också ett antal tillkännagivanden, bland annat om att inrätta ett nationellt kompetenscentrum för ANDTS-prevention.

Nu har det gått fyra månader. Regeringen har ännu inte återkommit i frågan. Regeringen tillförde inte heller några resurser till ANDTS-området i sin budget. Vi kristdemokrater prioriterar annorlunda och avsätter exempelvis 70 miljoner kronor per år till ett nationellt kompetenscentrum.

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Frågestund

Mina frågor till socialministern är: När kommer regeringen att återkomma med en ny, förbättrad ANDTS-strategi? Och kommer den att innehålla ett förslag på ett nationellt kompetenscentrum?

Anf. 72 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Tack, Pia Steensland, för frågan!

Det hade underlättat om samma riksdag hade talat om vad man var missnöjd med när det gäller ANDTS-strategin och inte bara hade sagt: Av olika skäl tycker vi att regeringen kunde ha gjort det bättre. Det gör det mycket svårare. Men det är klart att vi arbetar med det. Vi kommer att återkomma.

Pia Steensland kan få ägna sin kompletterande fråga åt att reflektera över att Kristdemokraternas samarbetsparti, Moderaterna, just nu håller en arbetsstämma om att de vill utmana Systembolaget och att vi ska ha mer av alkohol i samhället. De vill avkriminalisera eget bruk av narkotika och bagatelliserar dessutom tobaksbruket genom att säga att vi ska skilja på tobak och snus i olika sammanhang.

När man sammanför de olika aspekter som finns på ANDTS i delar av Sveriges riksdag är det svårt att se ett tydligt mönster för hur vi ska återkomma och tillfredsställa en majoritet i Sveriges riksdag.

Anf. 73 PIA STEENSLAND (KD):

Fru talman! Jag tänker inte prata om något annat parti. Vi diskuterar regeringens politik inom området, och jag står gärna för Kristdemokraternas politik.

Jag tycker faktiskt inte att riksdagen var särskilt otydlig. Men nu kan vi fokusera på det nationella kompetenscentrumet för prevention. Det är oerhört viktigt att de som arbetar med de här metoderna vet vilka metoder som ska användas, när och på vilket sätt. Prevention är svårt, och då behövs nationell ledning. Är regeringen villig att inrätta ett nationellt kompetenscentrum?

Anf. 74 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Om Kristdemokraternas enda invändning mot ANDTS-strategin var att det saknades ett nationellt stöd till kommuner och regioner i deras arbete tror jag att vi kan mötas i den frågan.

Skolpersonalens arbetsmiljö

Anf. 75 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Jag har en fråga till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark.

Skolan är Sveriges viktigaste och största arbetsplats, och läraryrket är det viktigaste yrket i samhället. Häromdagen presenterade Lärarförbundet en mycket bekymmersam rapport om hot och våld och brister i arbetsmiljön. Mer än en tredjedel av låg- och mellanstadielärarna hade utsatts för hot och våld. I enkäten fördes också fram att arbetsgivaren inte alltid anmäler eller utreder hot och våld. Man vet inte heller om det leder till någon konsekvens när man anmäler. Det sista som togs upp var att man inte ens

vet om arbetsgivaren över huvud taget går vidare och anmäler det till Arbetsmiljöverket.

Min fråga till arbetsmarknadsministern är om hon och regeringen ser behov av att skärpa arbetsmiljölagstiftningen och kraven gentemot huvudmännen.

Prot. 2021/22:19
21 oktober

Frågestund

Anf. 76 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Tack, Roger Haddad, för den här viktiga frågan om hot och våld och hur vi kan säkerställa att ingen ska behöva bli utsatt för hot och våld i sitt arbete.

Regeringen har vidtagit en rad olika åtgärder som visar att vi är beredda att göra det som krävs för att säkerställa en trygg och god arbetsmiljö. Vi har stärkt skyddet, särskilt för offentligt anställda. Vi har tillsatt en utredning som tittar på förstärkt skydd för samhällsviktiga yrkesgrupper. Lärarna är en sådan, oerhört viktig, grupp. Vi tittar också på möjligheten att skydda personuppgifter och om vi ska utvidga det till fler yrkesgrupper. Jag utesluter inte fler åtgärder.

Jag kommer att med stort intresse ta del av den rapport som Roger Haddad hänvisar till. Jag har inte själv läst den ännu, men jag kommer givetvis att göra det.

Anf. 77 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Tack, statsrådet!

Vi har inte bara generella problem med brist på studiero, som drabbar eleverna. Hot och fysiskt våld gäller inte bara från elever. Även vårdnadshavare ger sig på skolans personal. Det är helt oacceptabelt.

Senast Arbetsmiljöverket gjorde en större granskning av arbetsmiljön inom skolväsendet var 2016. Är regeringen beredd att besluta om en ny djupstudie för att få en bättre och uppdaterad lägesbild av arbetsmiljön inom skolan?

Anf. 78 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Mitt svar är ja. Vi är alltid beredda att se på hur vi kan stärka arbetsmiljöarbetet.

Jag kan också meddela Roger Haddad att Arbetsmiljöverket, som genomför tillsynen, under perioden som sträcker sig till 2021, alltså även i år, har gjort särskilt riktade insatser och inspektioner vid situationer och har haft fokus på de arbetsplatser där hot och våld förekommer.

Utifrån den allvarliga situation vi ser har regeringen också tillfört mer resurser för att kunna utöka kontrollerna och säkra och stärka skyddet.

Trygghetspension

Anf. 79 MATTIAS VEPSÅ (S):

Fru talman! Allt fler höjer nu rösten för högre pensioner. Men om vi ska lyckas skapa trygghet för alla äldre måste vi se klass- och könsrättvisorna i systemet och göra något åt dessa. Det är vanligare att kvinnor har lägre pension. Det är vanligare att drabbas av sjukdomar om du har kort utbildning eller arbetar i tunga yrken. Därför driver fackföreningarna

Kommunal och Byggnads frågan om Britt-Marie-pension eller knegar-pension.

I Danmark och Tyskland ändras systemen. Man ser nu över möjligheten för de som har jobbat lång tid i slitsamma yrken att lämna yrkeslivet lite tidigare utan att förlora den ekonomiska tryggheten.

Min fråga till statsrådet Ardalán Shekarabi blir: På vilket sätt arbetar regeringen för att den som inte har förmågan och orken ska kunna slippa jobba hela vägen fram till pension utan att tappa den ekonomiska tryggheten?

Anf. 80 Statsrådet ARDALÁN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Mattias Vepsä!

Låt mig först säga att jag känner stor glädje över att höra ordet klass i denna kammare och att man tar upp klassperspektivet när det gäller pensionssystemet. Vi måste minska ojämlikheten i pensionssystemet och öka tryggheten för personer som arbetar med kroppen.

Nu ligger förslaget om trygghetspension på riksdagens bord. Den som har slitit ut sig ska få ekonomisk trygghet. Vi ska ha specifika regler som innebär att människor över 60 år inte ska tvingas ta ut sin ålderspension i förtid, utan man ska få ekonomisk trygghet i form av trygghetspension. Den som är sjuk, den som är utsliten och den som drabbas av en arbets-skada efter 60 års ålder ska aldrig behöva tvingas ta ut sin ålderspension i förtid. Det ska finnas en ekonomisk trygghet.

Vi står fast vid vårt förslag. Nu ligger det på riksdagens bord, och vi följer noga hur riksdagspartierna förhåller sig till detta viktiga förslag för svenska arbetare.

Anf. 81 MATTIAS VEPSÄ (S):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. I höst kommer riksdagen att fatta beslut om ett alternativ till budget. På vilket sätt, tror statsrådet, skulle ett moderat budgetförslag hantera frågan om trygghet för dem som har haft ett långt och slitsamt arbetsliv?

Anf. 82 Statsrådet ARDALÁN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag kan ärligt säga att jag känner sorg när jag läser en del av de förslag som läggs fram på socialförsäkringsområdet. Alla är inte akademiker, fru talman. Det finns ganska många människor i vårt land som börjar jobba med kroppen när de är 17–18 år, och många av dem är utslitna när de är 60–62 år. Jag hoppas att fler partier tar in denna sanning.

Anf. 83 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill påminna alla om och understryka att frågestunden handlar om statsrådets tjänsteutövning.

Graden av självförsörjning hos utrikes födda

Anf. 84 IDA DROUGGE (M):

Fru talman! Tack för påminnelsen!

Regeringen har lovat väljarna EU:s lägsta arbetslöshet. Nu har vi i stället den fjärde högsta. För att kunna säkerställa välbefinnande och vår välfärd

behöver fler i Sverige vara med och bidra. Nästan 700 000 utrikes födda kan inte försörja sig själva i dag. Dessa problem är strukturella. I går konstaterade nationalekonomen och professorn Johan Eklund att dessa problem inte ens bemöts eller är på gång att lösas i regeringens budget.

Jag undrar därför, och vänder mig specifikt till arbetsmarknadsministern, vad regeringen gör för att höja graden av självförsörjning. Vi behöver nämligen öka incitamenten att gå till jobbet i stället för att leva på bidrag.

Anf. 85 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Jag tackar Ida Drougge för frågan. Regeringens politik är solklar. Alla som kan arbeta ska arbeta. Politikens uppgift är att se till att ge människor det stöd som krävs för att komma i arbete men också ställa krav på människor att anstränga sig och gå en utbildning så att de också kan ta de jobb som finns och som växer fram på svensk arbetsmarknad.

Tyvärr ser vi en total idélöshet från Moderaternas sida. Det enda som föreslås från dem är att man ska göra människor fattigare. Men, fru talman, det är inte så vi skapar nya jobb.

Anf. 86 IDA DROUGGE (M):

Fru talman! Jag undrar om arbetsmarknadsministern är beredd att utreda att vi i Sverige ska ha ett mål om självförsörjning. Bidragstak är ett annat förslag som skulle bidra till just detta.

Anf. 87 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Det var just detta jag syftade på i mitt svar. Moderaterna är helt idélösa när det gäller att få människor att komma snabbare in i jobb. Allting handlar bara om att göra människor fattiga. Men vi skapar inga fler jobb genom att människor blir fattiga. Det enda som händer är att människor blir just fattigare och att klyftorna ökar. Det är inte ett sådant samhälle som vi socialdemokrater vill ha.

Vi vill ha ett samhälle där alla som kan arbeta ska arbeta. Det är därför vi satsar mycket resurser, kommer med reformer och ger stöd. Vi ställer också krav på människor att arbeta.

(Applåder)

Antalet arbetsmiljöinspektörer

Anf. 88 MAGNUS PERSSON (SD):

Fru talman! Sverige är sämst i Norden på arbetsmiljöarbete sett till antalet sysselsatta. Vi har en betydligt mindre statlig arbetsmiljöbudget och färre inspektörer än våra grannländer. Och vi har inte på många år levt upp till de internationella krav om arbetsmiljö som finns.

Enligt FN:s arbetsorganisation ILO bör det finnas en inspektör per 10 000 arbetstagare. Med över 5 miljoner sysselsatta bör antalet inspektörer vara över 500. I dag har vi runt 300 och ligger långt ifrån målet. Vi är det enda land i Norden som inte klarar målet.

Efter snart åtta år med den socialdemokratiskt stödda regeringen, som säger sig värna svenska löntagare och deras arbetsmiljö, måste detta ändå ses som ett stort misslyckande. Jag vill därför ställa min fråga till arbets-

marknadsminister Eva Nordmark: Hur ska regeringen nå upp till ILO:s mål och samtidigt vara trovärdig om sin egen antagna arbetsmiljöstrategi?

Anf. 89 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Jag välkomnar att Magnus Persson engagerar sig i arbetsmiljöfrågorna. Det är verkligen inte symtomatiskt för det parti som han företräder.

Låt oss titta på vad som hände under alliansperioden när Sverigedemokraterna gav stöd till budgetar. Varenda gång som Sverigedemokraterna har haft möjlighet har de slaktat resurserna till arbetsmiljöpolitiken.

Den här regeringen har tillfört ungefär 100 miljoner varje år, och vi fortsätter att satsa pengar på Arbetsmiljöverket för att se till att fler arbetsmiljöinspektörer anställs. Det har vi också sett de senaste månaderna. Jag vill dock göra ännu mer.

Sanningen är dock att så fort Sverigedemokraterna får möjlighet röstar de tvärtom. De lägger dimridåer.

Anf. 90 MAGNUS PERSSON (SD):

Fru talman! Om arbetsmarknadsministern hade bemödat sig och tittat på Sverigedemokraternas budget hade hon sett att vi lägger ett betydligt större anslag på Arbetsmiljöverket än vad regeringen gör. Det har vi gjort ända sedan 2014.

Trots att regeringen säger sig ha större ambition för Arbetsmiljöverket är höjningen av anslaget väldigt liten. Samtidigt väljer man att utlokalisera myndigheten, vilket gör att myndigheten tappar enormt mycket kompetent arbetskraft. Detta har även generaldirektören flaggat för. Det rimmar inte med det som arbetsmarknadsministern säger här.

Anf. 91 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Sverigedemokraterna talar väldigt gott här i kammaren om arbetsmiljön och löntagarna, och de lägger fram budgetar. Men när det väl kommer till kritan och de ska rösta röstar de alltid emot det som rör löntagarnas trygghet och arbetsmiljön.

Se bara på RSO-frågan! När jag ville se till att alla regionala skyddsombud skulle få tillträdesrätt till samtliga företag där det finns kollektivavtal röstade Sverigedemokraterna nej till en helt livsavgörande institution som de regionala skyddsombuden utgör. Upp till bevis i kommande omröstningar!

Jämlik infrastruktur

Anf. 92 GUDRUN BRUNEGÅRD (KD):

Fru talman! Jag vänder mig till Lena Hallengren som representerar övergripande frågor för regeringens del.

Jämlikhet är ett honnörsord. Det behöver dock inte alltid betyda att man ger exakt lika till alla. De som har sämre förutsättningar kan behöva mer hjälp för att komma upp i samma nivå som övriga.

En väl utbyggd infrastruktur ger förutsättningar för en region att utvecklas, för människor att pendla in och ut och för företag att transportera

sina produkter och få fram reservdelar. Tyvärr är ojämlikheten stor när det gäller infrastruktur.

Vårt hemlän, Kalmar län, har i minst 20 år fått lägst tilldelning i förhållande till befolkningen för att underhålla vägar, järnvägar och så vidare. Vårt läns företag har därigenom en svårare konkurrenssituation gentemot övriga Sverige.

Nu har regionen gjort en upphandling av el- och batteridrivna tåg och är beredd att satsa miljarder för att anpassa Stångådalsbanan. Är regeringen beredd att ge jämlika förutsättningar för hela landet?

Anf. 93 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Tack, Gudrun Brunegård, för frågan! Jämlikhet är väl att i princip aldrig göra likadant. Jag vill bara understryka det. Det brukar ibland missförstås. En del brukar apropå jämlikhet säga: "Ni vill att alla ska ha det likadant." Nej, det är precis det som inte är poängen.

Visst kan man göra en överföring på infrastruktur. För mig handlar det väldigt ofta om välfärd, men det finns förstås andra paralleller att dra.

När det handlar om specifika infrastrukturfrågor, till exempel vilka satsningar som ska göras, tror jag att Gudrun Brunegård har mycket stor förståelse för att infrastrukturministern arbetar både med den nationella planen och med att resa runt. Det sker ett stort förankringsarbete, och det kommer att fattas beslut i kammaren. Jag kommer inte att lägga mig i detta arbete mer än när regeringen fattar gemensamma beslut. Men angående det löpande arbetet och den konkreta frågan får jag hänvisa till infrastrukturministern.

Anf. 94 GUDRUN BRUNEGÅRD (KD):

Fru talman! Kristdemokraterna har i sin trafikpolitiska motion tagit upp vikten av att prova nya former för drift för att komma ifrån fossilbränsleberoendet på mindre järnvägar där tågen i dag drivs med diesel. Vi nämner både regionala banor där man ska pröva vätgasdrift och Stångådalsbanan som planerar för en bimodal drift med partiell elektricitet och däremellan batteridrift.

Är regeringen beredd att stödja sådana pilotprojekt?

Anf. 95 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Om vi ska klara klimatmålen och kunna lämna fossilsamhället bakom oss kommer transporterna att vara väldigt avgörande. Det kommer att behövas förändringar, omstruktureringar och utveckling i hela landet. Det gäller i såväl Kalmar län som övriga delar av landet och såväl på väg som på järnväg.

De specifika frågor som Gudrun Brunegård har tror jag återigen är bäst lämpade att ställa till infrastrukturministern.

Kvinnor med skyddad identitet och Skatteverkets rutiner

Anf. 96 MALIN DANIELSSON (L):

Fru talman! Varje år mördas i snitt 15 kvinnor i Sverige av sin nuvarande eller tidigare partner. Kvinnor är som mest utsatta när de är på väg att lämna eller precis har lämnat en relation. De som har lämnat en relation

tvingas ibland att leva under skyddad identitet på grund av hotbilden mot dem.

Skatteverket har som en av sina uppgifter att hantera post för personer som lever med skyddad identitet. I veckan avslöjades att det finns stora brister i Skatteverkets rutiner för hantering av postförsändelser.

En reporter testade att skicka paket med gps-sändare för att spåra kvinnor till tre kvinnor som lever med skyddade personuppgifter. Samtliga paket passerade Skatteverkets säkerhetsapparat och levererades till kvinnornas hemliga bostadsadresser utan problem.

Vad avser statsrådet Stenevi, som är ansvarig för de nationella jämställdhetsmålen där mäns våld mot kvinnor ingår, att göra för att den plats som kvinnor som ofta lever under en hotbild befinner sig på inte ska röjas på grund av brister hos Skatteverket?

Anf. 97 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Att stoppa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är en oerhört högt prioriterad fråga för regeringen. Därför har vi också lagt fram det omfattande 40-punkts-paket som även avses ingå i det åtgärdsprogram som kommer att presenteras senare under hösten.

I det ingår ett antal åtgärder för att hålla kvinnor skyddade även när de behöver lämna en destruktiv relation. Vi har gett uppdrag för att de som möter kvinnorna ska ha rätt kompetens både för att ställa rätt frågor och därmed kunna erbjuda rätt hjälp och för att inte röja uppgifter om kvinnor som lever med skyddad identitet.

Skatteverket ligger inte under min portfölj. Jag måste därmed be att få återkomma om den specifika frågan. Däremot kan jag garantera att regeringen är beredd att göra allt för att skydda de kvinnor som tvingas leva med skyddade personuppgifter och göra allt för att det är förövarna som ska begränsas snarare än offren.

Anf. 98 MALIN DANIELSSON (L):

Fru talman! Tack för svaret, statsrådet!

Samtidigt har vi en akut situation där vi har väldigt många kvinnor ute i landet som sitter och är rädda för att få sin adress röjd. Det behövs skyndsamma åtgärder för att man ska komma åt bristerna inom Skatteverket.

Det här är ingen ny fråga som har uppkommit i nutid. Det har varit känt under fem år. Vad avser ni att göra i det akuta läget? Är ni redo att vidta åtgärder snabbt i den här frågan?

Anf. 99 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Vi är absolut beredda att vidta åtgärder. Det är oerhört viktigt att de som lever med skyddade personuppgifter inte får sina uppgifter röjda. Samtidigt måste postgången fungera även för de personerna.

Vi har också sett andra typer av problem i hanteringen som man behöver ta tag i, som när till exempel post inte kommer fram och det därmed kan bli betalningsanmärkningar och andra bekymmer.

Det är en enormt viktig fråga. Vi är absolut beredda att vidta åtgärder. Men jag kan inte i dagsläget svara på vad. Det behöver vi återkomma till, men jag tackar för frågan.

Anf. 100 ANDERS ÖSTERBERG (S):

Fru talman! Min fråga går till bostadsminister Märta Stenevi.

Först och främst vill jag tacka ministern för hennes sociala engagemang, inte minst alla de möten som hon haft med människor från Järfället, där jag också bor. Det är mycket uppskattat.

En viktig del av bostadsministerns uppdrag är att vanligt folk med vanliga inkomster har någonstans att bo. I Stockholm säljs delar av beståndet av bostäder med rimliga hyror ut.

Därför undrar jag hur bostadsministern ser på att villkora investeringsstödet för hyresrätter så att det inte ges till kommuner som samtidigt säljer ut allmännyttan.

Anf. 101 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Tack, Anders Österberg, för frågan! Att fler har möjlighet till bostad är en oerhört högt prioriterad fråga. Det är också glädjande att se att vi har fått en så stor förändring. Efter de åtta åren med alliansregeringen där vi i princip inte byggde någonting alls har vi nu en byggtakt som innebär att man inte bara bygger i takt med befolkningstillväxten utan dessutom har börjat bygga bort bostadsskulden bit för bit. Nu är utmaningen att hålla den byggtakten uppe.

Investeringsstöden, som moderater och kristdemokrater slaktar varje gång de får möjlighet, har varit helt avgörande för den här situationen. Investeringsstöden är väldigt viktiga, och de behöver komma de delar av landet till del där de gör mest nytta. Däremot finns i dagsläget inga planer på att ställa andra villkor för investeringsstöden.

De villkor som i dag ställs är att en del av bostäderna viks just till personer som har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden eller till unga personer. Så är investeringsstödet utformat. Vi har sett att det har gett god nytta och också gör att bostäderna i det allmännyttiga beståndet har ökat de senaste tre åren.

Anf. 102 ANDERS ÖSTERBERG (S):

Fru talman! I min hemstad, i vår hemstad, Stockholm är bostadsbristen akut. Här säljer Moderaterna och deras stödpartier ut allmännyttan. Hur ser ministern på de utförsäljningarna?

Anf. 103 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Den kommunala allmännyttan är en kommunal angelägenhet. Den styrs inte i första hand från den här kammaren utan från de fullmäktigeförsamlingar som styr i respektive kommun.

Jag kan däremot konstatera när jag tittar på statistiken att det är glädjande att se att utförsäljningarna i allmännyttan har minskat kraftigt de senaste åren samtidigt som byggandet i allmännyttan har ökat. Det gör att antalet bostäder i allmännyttan har ökat de senaste tre åren i rad. Jag är väldigt glad för den utvecklingen.

Anf. 104 MAGDALENA SCHRÖDER (M):

Fru talman! Jag har en allmänpolitisk fråga.

För att få bedriva ekonomisk verksamhet med hund, exempelvis hundrastning eller hunddagis, krävs tillstånd från länsstyrelsen. För de tillstånden har Länsstyrelsen i Stockholm för närvarande en handläggningstid på sju till tolv månader.

Det finns företagare som sökte tillstånd förra året och som fortfarande väntar. De allra flesta som startar företag i den här branschen är eldsjälar som älskar hundar. De får nu vänta i nästan ett år på att få starta sin verksamhet samtidigt som efterfrågan är större än någonsin.

I ansökan till länsstyrelsen måste också en beskrivning av lokalerna finnas med. Det innebär att vissa tvingas stå med lokalkostnader under hela handläggningstiden innan verksamheten kan börja.

Dagens långa tillståndsprocesser riskerar att leda till att många helt enkelt avstår från att starta den verksamheten. Det är djupt olyckligt både för den enskilda och för vår tillväxt. Det ska inte behöva ta ett år att få besked om man får bedriva hunddagis eller inte.

Vad säger ministern till dem som nu får vänta nästan ett år?

Anf. 105 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag får påminna om att det handlar om övergripande allmänpolitiska frågor, som jag anmälde initialt.

Anf. 106 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Jag tackar fru talmannen för att hon underströk det. Jag har själv hund. Jag kan förstå att det är frustrerande för den som går och väntar. Jag får verkligen be Magdalena Schröder att ställa den frågan till ansvarigt statsråd.

Oavsett om det är en verksamhet där någon vill starta ett hunddagis eller någon annan verksamhet är det klart att handläggning av alla former av tillstånd och den administration som krävs för tillstånd ska gå så fort som möjligt. Någon annan uppfattning kan vi inte ha.

Jag kan inte svara Magdalena Schröder på frågan om vad man gör på detta område och hur det de facto ser ut.

Anf. 107 MAGDALENA SCHRÖDER (M):

Fru talman! Det här handlar om huruvida det ska vara enkelt eller svårt att starta och driva företag i Sverige.

Arbetsmarknadsministern sa i ett tidigare inlägg att alla som kan jobba ska jobba. Det här är entreprenörer som har hittat ett sätt att försörja sig själva som nu får vänta ett år på att få tillstånd och veta om de får lov att gå ut med andras hundar eller inte.

Tycker regeringen att det är rimligt att det ska vara så krångligt att starta företag i Sverige?

Anf. 108 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Om frågan handlar om huruvida det ska vara krångligt att starta företag i Sverige tycker vi naturligtvis inte det, precis som arbetsmarknadsministern tidigare beskrev.

Vad som är skälet till att det just specifikt i den verksamhet som Magdalena Schröder beskriver skulle vara svårare att få tillstånd kan jag inte svara på. Vi är angelägna om att man åtminstone har de tillstånd som krävs för att för att bedriva verksamhet där vi kanske lämnar våra hundar, våra familjemedlemmar, under dagtid.

Jag rekommenderar Magdalena Schröder att ställa frågan till ansvarigt statsråd.

Nyanländas ansvar för sin integration

Anf. 109 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Fru talman! Sverige är fullt. Trots allehanda åtgärder har vi en icke fungerande integration som sätter sprätt på våra skattepengar samtidigt som vårt land går sönder. Redan ansträngda kommuner tvingas på olika sätt ta ansvaret för statens misslyckade invandringspolitik.

En nyanländs fokus och intresse bör rimligtvis vara att snarast lära sig vårt lands språk, kultur och värderingar för att snabbt bli en del av vårt samhälle och göra sig själv anställbar. Men det tar ofta lång tid, om det alls sker, att en egenförsörjning blir verklighet.

Jag vill fråga statsrådet Stenevi: Vilket ansvar anser statsrådet att nyanlända har för att själva lyckas etablera sig, bli en del av vårt samhälle och bidra till ett sammanhållet land – göra sin plikt för vår gemensamma välfärd?

Anf. 110 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Jag skulle säga att en av de viktigaste frihetsreformerna jag ser, inte minst som jämställdhetsminister, är att alla människor har möjlighet att försörja sig själva och stå på egna ben. I väldigt många fall går vägen till självförsörjning via sysselsättning och introduktioner in i samhället.

Det är oerhört viktigt att vi kan erbjuda alla som har kommit till och bosatt sig i vårt land detta, och regeringen har gjort en lång rad insatser på det arbetsmarknadspolitiska området för att det ska gå snabbare och enklare för alla som lever och verkar i Sverige att stå på egna ben och ha en egen inkomst – och den frihet som kommer med det.

Anf. 111 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Fru talman! Tack för svaret, statsrådet! Samtidigt står det fullständigt klart att regeringen inte klarar av detta. Vi har en för stor invandring till vårt land, och regeringen väljer i många fall att lägga ansvaret hos kommunerna – som redan är hårt ansträngda och som faktiskt inte har del i regeringens förda politik på det här området.

Anf. 112 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Det är oklart om det gömde sig en fråga däri, men jag kan konstatera att allt fler kommer i arbete allt snabbare. Allt fler är sysselsatta,

och vi har en mycket hög sysselsättningsgrad. Det gäller inte minst bland utlandsfödda kvinnor när vi jämför med andra europeiska länder, där väldigt många utlandsfödda kvinnor i stället står helt utanför arbetsmarknaden. Detta är oerhört positivt, och det har skett under en period då vi har haft ett stort mottagande. Det har vi klarat alldeles utmärkt.

Det går för långsamt, men utvecklingen går i rätt riktning och allt fler kommer i arbete.

Etableringsjobben

Anf. 113 JOHANNA HARALDSSON (S):

Fru talman! Regeringen har kommit överens med parterna på svensk arbetsmarknad om att inrätta etableringsjobb. Det är en typ av subventionerad anställning som ska kunna kombineras med utbildning. Etableringsjobben ska vara enkla för arbetsgivarna att administrera och kunna bidra till kompetensförsörjningen. Syftet är också att skapa en långsiktig etablering på arbetsmarknaden.

Vi behöver många olika insatser för att förbättra etableringen på arbetsmarknaden för nyanlända och för att motverka långtidsarbetslösheten, som nu har ökat i spåren av pandemin. Etableringsjobben är en viktig del. Min fråga till arbetsmarknadsministern är därför: Hur går arbetet med att få etableringsjobben på plats, och när kommer parterna att kunna börja teckna avtal?

Anf. 114 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Tack för frågan, Johanna Haraldsson!

Etableringsjobben är en helt ny modell och ett helt nytt sätt att stimulera just varaktig etablering för långtidsarbetslösa och nyanlända. Regeringen har nu skickat in vad man brukar kalla en sorts förhandsanmälan till EU-kommissionen, eftersom detta även är förknippat med statsstödsregler. Tanken är ju att det ska vara väldigt billigt och enkelt för arbetsgivaren att anställa; det kommer att handla om 8 400 kronor per månad, och samtidigt kommer staten att ersätta individen upp till den nivå som gäller enligt kollektivavtal.

Planen är att detta ska vara på plats första halvåret 2022, och det anger vi också i budgetpropositionen. Då ser jag stora möjligheter för alla arbetsgivare som tecknar de branschvisa kollektivavtal som ligger till grund för villkoren att faktiskt ge chansen till fler nyanlända och långtidsarbetslösa att få den här varaktiga etableringen.

Anf. 115 JOHANNA HARALDSSON (S):

Fru talman! Det är oerhört glädjande att vi alldeles snart kommer att kunna ha detta på plats. Men då är det också viktigt att parterna är på banan och att avtalen faktiskt tecknas för att långtidsarbetslösa och nyanlända ska kunna få ett etableringsjobb.

När EU väl har godkänt detta, vilket vi hoppas att de ska göra, och parterna har tecknat avtal – hur många kommer att kunna få ett etableringsjobb?

Anf. 116 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Jag tackar för den frågan! Det kommer att bero väldigt mycket på hur många som kommer in i den här åtgärden, och det kommer att bero mycket på de branschvisa avtal som tecknas. Vi har budgeterat för 10 000 i budgeten, men jag hoppas ju att detta blir ett problem för mig – att jag kommer att behöva fajas för ännu mer resurser till etableringsjobben. Jag ser nämligen väldigt stora möjligheter både för arbetsgivarna att tillgodose kompetensbehov de har i sina företag och för långtidsarbetslösa och nyanlända att komma i varaktigt arbete.

De intagnas tillgång till telefon och internet på Sis-hem

Anf. 117 LINDA LINDBERG (SD):

Fru talman! Situationen på de statliga ungdomshemmen är fortsatt ansträngd. Sis har ett komplicerat uppdrag – de ska vårda unga personer som exempelvis har psykosociala problem, men de ska också vårda grovt kriminella ungdomar.

Intagna ungdomar har i dag tillgång till surfplattor och mobiler med vilka man kan planera upplopp, köpa droger och planera fritagningar. Att exempelvis en flicka som är placerad på Sis på grund av vårdbehov ska ha tillgång till sin telefon för att kunna ha kontakt med sin familj är i sig rimligt, men att kriminella ungdomar – som kanske egentligen borde befinna sig under kriminalvårdens vingar – har tillgång till surfplattor, telefoner och internet, och på så sätt har full koll på sin omvärld, är faktiskt ganska dåligt.

Min fråga till socialministern är därför: Anser socialministern att detta är rimligt, eller har man för avsikt att ge personalen större befogenheter att dra in tillgången till telefoner och internet?

Anf. 118 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Tack för en högst relevant fråga, Linda Lindberg!

Å ena sidan är det som Linda Lindberg säger så att det på statens institutionsboenden finns både personer som vårdas för missbruk och psykosociala problem och personer som är dömda och avtjänar sitt straff där. I varje fall har personalen möjlighet och, vill jag säga, skyldighet att göra en individuell bedömning: Är det här en individ som ska ha tillgång till teknisk utrustning som mobiltelefon, Ipad eller dator? I vilken form ska individen ha det, och när ska individen ha det?

Man behöver fatta ett nytt beslut varannan vecka, vilket jag vet att myndigheten gärna skulle komma ifrån så att man inte behövde utföra den pappersexercisen varannan vecka. Men jag vill understryka att man som personal måste se till att ta det ansvaret och göra den prövningen. Det ska inte vara möjligt att vare sig beställa droger, planera kriminella aktiviteter eller upprätthålla ett kriminellt nätverk.

Anf. 119 LINDA LINDBERG (SD):

Fru talman! Det är ju faktiskt så att man kan planera rymningar och köpa droger. Man kan också styra andra unga, som befinner sig utanför hemmet, att utföra kriminella handlingar. Det är direkt dåligt.

Generaldirektören på Sis nämnde i vårt samtal senast att situationen är svår och betungande för personalen att hantera. Man ser att behov av att begränsa tillgången, men man har också lagen att förhålla sig till. Återigen: Det är en angelägen fråga, och jag skulle gärna vilja se att socialministern såg över om det finns möjlighet att göra det enklare för personalen på Sis.

Anf. 120 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Jag håller med om att frågan behöver ses över och att det behöver vara enklare för personalen på Sis. Men jag vill också säga att det inte är omöjligt utan att det snarare är personalens skyldighet att göra den här individuella bedömningen. Man kan i dag inte säga att man inte har möjlighet att dra in tillgång till olika former av elektronisk kommunikation för de unga som vistas, är placerade eller avtjänar ett straff på Statens institutionsstyrelses olika boenden. Så som lagen ser ut får man då göra en omprövning varannan vecka; det är skyldigheten.

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 20 oktober

2021/22:64 Svenskt jordbruks konkurrenskraft

av John Widegren (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:65 Nedgrävning av elledningar

av Sten Bergheden (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:66 Åtgärder mot en ökad vargstam

av Alexandra Anstrell (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:67 Sveriges hästnäring

av Alexandra Anstrell (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:68 Højningen av räntan på CSN-lån

av Daniel Riazat (V)

till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 20 oktober

2021/22:205 Halkutbildning för tunga fordon

av Jimmy Ståhl (SD)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:206 Säkerhetsbälte i epatraktorer
av *Jimmy Ståhl* (SD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:207 Långa köer för körkort
av *Jimmy Ståhl* (SD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:208 Ökad vaccinationstakt
av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:209 Skuldregister
av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:210 Äganderätten vid planering av nya ledningsgator
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:211 Brist på handledare för mc-elever
av *Sten Bergheden* (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:212 Brist på familjehem
av *Linda Lindberg* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:213 Brister i Ivos granskning av HVB-hem
av *Linda Lindberg* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

**2021/22:214 Danska inresekontroller mot Sverige och gränspend-
lingen i Öresundsregionen**
av *Hans Wallmark* (M)
till statsrådet Anna Hallberg (S)

**2021/22:215 Förlängda danska inresekontroller på grund av brotts-
lighet och kriminalitet i Sverige**
av *Hans Wallmark* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:216 Smittspridning inom äldreomsorgen
av *Karin Rågsjö* (V)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:217 Övergrepp på barn i Mellanöstern och Afrika
av *Magnus Jacobsson* (KD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:218 Hazarerna i Afghanistan
av *Magnus Jacobsson* (KD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:219 Ökande antal individer med depression
av *Ann-Sofie Lifvenhage* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:220 Anställning av papperslösa
av *Ann-Sofie Lifvenhage* (M)
till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

**2021/22:221 Samsyn om effektivare tillståndprocesser för gruvverk-
samhet**
av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:222 Handläggning och stödutbetalning hos Jordbruksverket
av *Mikael Larsson* (C)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
2021/22:223 Sänkt straffmyndighetsålder
av *Tobias Andersson* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2021/22:224 Drogtester av icke straffmyndiga
av *Tobias Andersson* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2021/22:225 Reklam om blankolån kopplat till statliga Apoteket
av *Ann-Sofie Lifvenhage* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
2021/22:226 Direktiv för den parlamentariska kommittén
av *Kjell-Arne Ottosson* (KD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
2021/22:227 Ökade kostnader med anledning av ökade bränslepriser
av *Lars Beckman* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
2021/22:228 Ökat stöd för fred och demokrati i Myanmar
av *Sultan Kayhan* (S)
till utrikesminister Ann Linde (S)

§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 20 oktober

2021/22:100 Elbrist i Sverige
av *Björn Söder* (SD)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
2021/22:103 Utbetalning av coronastöd
av *Ann-Sofie Lifvenhage* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
2021/22:112 Kontakter med Tyskland angående tågfarjor
av *Jessica Thunander* (V)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)
2021/22:102 Varg
av *Ann-Sofie Lifvenhage* (M)
till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)
2021/22:105 Regeringens agerande med anledning av Kinas militära hot mot Taiwan
av *Hampus Hagman* (KD)
till utrikesminister Ann Linde (S)
2021/22:104 Konkreta åtgärder för ökat byggande i tillväxtområden
av *Mikael Eskilandersson* (SD)
till statsrådet Märta Stenevi (MP)
2021/22:122 Moms vid YH-utbildningar
av *Björn Söder* (SD)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:108 Unga som utsätts för sexuell exploatering

av *Maj Karlsson* (V)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:109 Inkludering av barn och unga som utsätts för sexuell exploatering

av *Maj Karlsson* (V)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:125 Kontroll av evakuerade från Afghanistan

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:132 Stöd till EU-länder för att upprätthålla yttre gränskontroll

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:107 Åtgärder med anledning av Transportstyrelsens rapport

av *Anders Åkesson* (C)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:106 Ökad samverkan på vägarna

av *Ellen Juntti* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:131 Konsulära kostnader i samband med att UD förde tre IS-kvinnor till Sverige

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:110 Rutiner för polisanmälan när unga utsätts för sexuell exploatering

av *Maj Karlsson* (V)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:113 Kompetenser för omställningen till det fossilfria samhället

av *Lotta Olsson* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2021/22:127 Reseavdrag

av *Lars Beckman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:120 Bolagsverket och årsredovisningar

av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:119 Transportbidraget

av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:118 Åtgärder med anledning av undantag från elmarknadsförordningen

av *Lars Hjalmered* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:124 Svenska kraftnäts förlängda begränsningar i elnätsöverföringarna

av *Lars Hjalmered* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

Prot. 2021/22:19

21 oktober

2021/22:117 En översyn av indelningen i elprisområden
av *Lars Hjalmered* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:114 Civilförsvar i det fossilfria samhället
av *Lotta Olsson* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2021/22:121 Påverkan på gaspriserna
av *Hans Wallmark* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:111 Kontrollen på Sis-hem
av *Ellen Juntti* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:128 Vindkraftsutbyggnad i Stockholms län
av *Niklas Wykman* (M)
till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2021/22:123 Tillståndsprocesser
av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:126 Fastighetsskatt och minskade ränteavdrag
av *Niklas Wykman* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:116 Avfallsförbränningsskattens effekter på miljö och el-system
av *Lars Hjalmered* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:115 Ungdomsrån
av *Ellen Juntti* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:129 Priserna på bensin och diesel
av *Cassandra Sundin* (SD)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:130 Svenskt bistånd till Jordanien
av *Björn Söder* (SD)
till statsrådet Per Olsson Fridh (MP)

2021/22:136 Konkreta regelförenklingar för näringslivet
av *Magnus Stuart* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:144 Taxonomin och kärnkraften
av *Mattias Bäckström Johansson* (SD)
till statsrådet Åsa Lindhagen (MP)

2021/22:133 Hastighetssänkningar i Jämtlands län
av *Saila Quicklund* (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:137 Beslut om bearbetningskoncession
av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:134 Bredbandsutbyggnad i Jämtlands län
av *Saila Quicklund* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:146 Nationella trygghetsundersökningen 2021

av *Ebba Hermansson* (SD)

till statsrådet Märta Stenevi (MP)

2021/22:142 Ungas politiska deltagande

av *Ebba Hermansson* (SD)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2021/22:140 Ansökan om kommunal lantmäterimyndighet

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Märta Stenevi (MP)

2021/22:149 Antisemitismen i Malmö

av *Markus Wiechel* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:135 Den svenska slavhandeln

av *Björn Söder* (SD)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2021/22:145 Regelfusk

av *Markus Wiechel* (SD)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2021/22:164 Brister i skolundersökningar

av *Björn Söder* (SD)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2021/22:143 Miljöskatternas påverkan på de offentliga finanserna

av *Dennis Dioukarev* (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:148 Bredband och telefoni i hela landet

av *Jessica Thunander* (V)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:138 Återställningsstöd 2021 till barn- och ungdomsorganisationer

av *Magnus Stuart* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

Prot. 2021/22:19

21 oktober

§ 15 Kammaren åtskildes kl. 15.19.

Sammanträdet leddes

av ålderspresidenten från dess början till ajourneringen kl. 13.11 och

av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Avsägelse	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 4 Meddelande om återrapportering från Europeiska rådets möte den 21–22 oktober	1
§ 5 Anmälan om subsidiaritetsprövning	1
§ 6 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott	3
§ 8 Svar på interpellation 2021/22:31 om utvecklingen i utsatta områden	3
Anf. 1 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	3
Anf. 2 ROGER HADDAD (L).....	5
Anf. 3 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	6
Anf. 4 ROGER HADDAD (L).....	7
Anf. 5 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	8
Anf. 6 ROGER HADDAD (L).....	9
Anf. 7 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	9
§ 9 Svar på interpellation 2021/22:43 om Sveriges villapolitik	10
Anf. 8 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	10
Anf. 9 LOUISE MEIJER (M)	11
Anf. 10 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	12
Anf. 11 LOUISE MEIJER (M)	12
Anf. 12 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	13
Anf. 13 LOUISE MEIJER (M)	14
Anf. 14 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	14
§ 10 Svar på interpellation 2021/22:49 om vräkningar av barnfamiljer	15
Anf. 15 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	15
Anf. 16 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V)	16
Anf. 17 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	17
Anf. 18 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V)	18
Anf. 19 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	19
Anf. 20 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V)	20
Anf. 21 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	21
Ajournering.....	21
Återupptaget sammanträde.....	21
§ 11 Frågestund	22
Anf. 22 TREDJE VICE TALMANNEN.....	22
<i>Arbetslösheten och integrationen</i>	<i>22</i>
Anf. 23 JAN ERICSON (M)	22
Anf. 24 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	22
Anf. 25 JAN ERICSON (M)	22
Anf. 26 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	23
<i>Personalbristen i hotell- och restaurangnäringen.....</i>	<i>23</i>
Anf. 27 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD).....	23
Anf. 28 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	23

Anf. 29 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD)	23	Prot. 2021/22:19
Anf. 30 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S).....	24	21 oktober
<i>Barns och föräldrars rätt vid orosanmälan</i>	24	
Anf. 31 MARTINA JOHANSSON (C)	24	
Anf. 32 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	24	
Anf. 33 MARTINA JOHANSSON (C).....	25	
Anf. 34 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	25	
<i>En höjning av de lägsta pensionerna</i>	25	
Anf. 35 IDA GABRIELSSON (V).....	25	
Anf. 36 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	25	
Anf. 37 IDA GABRIELSSON (V).....	26	
Anf. 38 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	26	
<i>Åtgärder för kortare vårdköer</i>	26	
Anf. 39 ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	26	
Anf. 40 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	27	
Anf. 41 ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	27	
Anf. 42 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	27	
<i>Vaccinationskrav för vårdpersonal</i>	27	
Anf. 43 LINA NORDQUIST (L)	27	
Anf. 44 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	28	
Anf. 45 LINA NORDQUIST (L)	28	
Anf. 46 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	28	
<i>Avskaffad förmånsbeskattning för privata sjukförsäkringar</i>	29	
Anf. 47 YASMINE BLADELIUS (S).....	29	
Anf. 48 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	29	
Anf. 49 YASMINE BLADELIUS (S).....	29	
Anf. 50 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	29	
<i>En trygg uppväxt i familjehem</i>	30	
Anf. 51 NICKLAS ATTEFJORD (MP).....	30	
Anf. 52 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	30	
Anf. 53 NICKLAS ATTEFJORD (MP).....	30	
Anf. 54 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	30	
<i>Personalbristen i besöksnäringen och arbetslösheten</i>	31	
Anf. 55 ÅSA HARTZELL (M)	31	
Anf. 56 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S).....	31	
Anf. 57 ÅSA HARTZELL (M)	31	
Anf. 58 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S).....	31	
<i>Försäkringskassans bedömning av psykiatriska diagnoser</i>	32	
Anf. 59 JULIA KRONLID (SD)	32	
Anf. 60 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	32	
Anf. 61 JULIA KRONLID (SD)	32	
Anf. 62 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	33	
<i>Hanteringen av uppgifter om kvinnor med skyddad identitet</i>	33	
Anf. 63 HELENA VILHELMSSON (C).....	33	
Anf. 64 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	33	
Anf. 65 HELENA VILHELMSSON (C).....	34	
Anf. 66 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	34	
<i>Planen för den tredje vaccindosen</i>	34	
Anf. 67 KARIN RÅGSJÖ (V).....	34	
Anf. 68 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	34	

Anf. 69 KARIN RÅGSJÖ (V)	35
Anf. 70 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	35
<i>En ny ANDTS-strategi</i>	35
Anf. 71 PIA STEENSLAND (KD)	35
Anf. 72 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	36
Anf. 73 PIA STEENSLAND (KD)	36
Anf. 74 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	36
<i>Skolpersonalens arbetsmiljö</i>	36
Anf. 75 ROGER HADDAD (L)	36
Anf. 76 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	37
Anf. 77 ROGER HADDAD (L)	37
Anf. 78 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	37
<i>Trygghetspension</i>	37
Anf. 79 MATTIAS VEPSÅ (S)	37
Anf. 80 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	38
Anf. 81 MATTIAS VEPSÅ (S)	38
Anf. 82 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	38
Anf. 83 TREDJE VICE TALMANNEN	38
<i>Graden av självförsörjning hos utrikes födda</i>	38
Anf. 84 IDA DROUGGE (M)	38
Anf. 85 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	39
Anf. 86 IDA DROUGGE (M)	39
Anf. 87 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	39
<i>Antalet arbetsmiljöinspektörer</i>	39
Anf. 88 MAGNUS PERSSON (SD)	39
Anf. 89 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	40
Anf. 90 MAGNUS PERSSON (SD)	40
Anf. 91 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	40
<i>Jämlik infrastruktur</i>	40
Anf. 92 GUDRUN BRUNEGÅRD (KD)	40
Anf. 93 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	41
Anf. 94 GUDRUN BRUNEGÅRD (KD)	41
Anf. 95 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	41
<i>Kvinnor med skyddad identitet och Skatteverkets rutiner</i>	41
Anf. 96 MALIN DANIELSSON (L)	41
Anf. 97 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP)	42
Anf. 98 MALIN DANIELSSON (L)	42
Anf. 99 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP)	42
<i>Villkorat investeringsstöd för hyresrätter</i>	43
Anf. 100 ANDERS ÖSTERBERG (S)	43
Anf. 101 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP)	43
Anf. 102 ANDERS ÖSTERBERG (S)	43
Anf. 103 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP)	43
<i>Handläggningstiderna för hunddagistillstånd</i>	44
Anf. 104 MAGDALENA SCHRÖDER (M)	44
Anf. 105 TREDJE VICE TALMANNEN	44
Anf. 106 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	44
Anf. 107 MAGDALENA SCHRÖDER (M)	44
Anf. 108 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	45
<i>Nyanländas ansvar för sin integration</i>	45

Anf. 109 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD).....	45	Prot. 2021/22:19
Anf. 110 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	45	21 oktober
Anf. 111 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD).....	45	
Anf. 112 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	45	
<i>Etableringsjobben</i>	46	
Anf. 113 JOHANNA HARALDSSON (S)	46	
Anf. 114 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S).....	46	
Anf. 115 JOHANNA HARALDSSON (S)	46	
Anf. 116 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S).....	47	
<i>De intagnas tillgång till telefon och internet på Sis-hem</i>	47	
Anf. 117 LINDA LINDBERG (SD).....	47	
Anf. 118 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	47	
Anf. 119 LINDA LINDBERG (SD).....	47	
Anf. 120 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	48	
§ 12 Anmälan om interpellationer	48	
§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar	48	
§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor	50	
§ 15 Kammaren åtskildes kl. 15.19	53	